

עֲזְרֵי מַעַם הַשֵּׁם עוֹשֶׂה שְׁמַיִם וָאָרֶץ

סֵפֶר

זֹהַר חֶדֶשׁ

הַשְּׁלֵם וְהַמְּנַקֵּד
עַל חֲמִשָּׁה חֲמִשֵּׁי תוֹרָה

מִהַתְנָא הָאֱלֹקִי
רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי זִיע"א

פְּרָשֵׁת כִּי תִשָּׂא

יוֹצֵא לְאוֹר עַל יְדֵי "מִפְעַל הַזֹּהַר הָעוֹלָמִי"
בַּעִיָּה "ק בֵּית שְׁמֹשׁ תוֹבֵב" א
חֲמִשָּׁה עֶשְׂרֵי בָּאֵב תש"ע לפ"ק

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א
רחוב נחל לכיש 24/8 רמת בית שמש ארץ ישראל
טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
CIO CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gross
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin
Cong. Of Holmin, Nachal Lachish 24/8
Ramat Beth Shemesh 99093, Israel
Tel: 054-843-6784 / fax: 02-995-1300
hazohar.com@gmail.com

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי
בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות, לכל החברים וידידים
ולכל אחד ואחד מישראל, לקרב הגאולה שלימה בב"א
וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים
ולכל ההבטחות הרשב"י זיע"א

כל הזכויות שמורות

ואין למכור או לסחור או לקבל רווח עבור הטקסט או חלקו
מותר ומצוה ללמוד ולזכות את הרבים בחינם בלבד

ניתן ל"מפעל הזוהר העולמי"

על ידי הרב הצדיק המקובל **הרב בניהו שמואלי** שליט"א
ראש ישיבת "נהר שלום" (רח' שילה 6 ירושלים)
לעילוי נשמת מורינו ורבינו הצדיק הקדוש
רבי **מרדכי** בן מרים **שרעב"י** זיע"א

וְעִירָא דְּמוֹשָׁה, כָּל שָׁכֵן לְמַהְיֵי שְׁקוּל בְּתִירוּיָהּ.

אַלֶּא הָאֵי קָרָא חָכִי הוּא, מוֹשֶׁה וְאַהֲרֹן בְּכֹהֲנָיו, מוֹשֶׁה אִיהוּ נְבִיאָה מְהִימָנָא עִילָאָה עַל כָּל שְׂאָר נְבִיאֵי. אַהֲרֹן בְּכֹהֲנָיו, אִיהוּ בַּהֲנָא עִילָאָה עַל כָּל בַּהֲנֵי עֲלָמָא, דִּלָּא הֵוָּה בַּהֲנָא רַבָּא דְּסָלִיק בְּדִרְגָּא עִילָאָה בְּאַהֲרֹן. וְכֹה אַהֲרֹן לְכַהוּנָה וְנְבוּאָה, נְבִיא וְכֹהֵן. מַה דִּלָּא וְכֹה בַּהֲנָא אַחֲרָא. וְאִי תִימָא, הָא וְכֹרִיָּה בַּהֲנֵן וְנְבִיא הֵוָּה, הֵהִיא נְבוּאָה לְשַׁעֲתִּיָּה הֵוָּה, דְּכַתִּיב (דִּה"א כד ב) וְרוּחַ לְבָשָׁה אֶת וְכֹרִיָּה.

פֶּרֶשֶׁת כִּי תִשָּׂא

מֵאִי כָּל הָעוֹבֵר עַל הַפְּקוּדִים, אֶלֶּא דָּא הוּא מֵאֵן דְּעֵבֵר עַל פְּקוּדֵין דְּמֵאֲרִיָּה, אִי בָּעֵי לְאַתְתַּקְנָא קַמֵּי מֵאֲרִיָּה, וְלֹא יִשְׁלֹט עָלֶיהָ דִּינָא דְּלַעִילָא, זֶה וְתִנּוּ. וְ"ה בָּעֵי לְמִיתָן, לְקַרְבָּא לִיה

לשון הקודש

וְכֹה בַּהֲנֵן אַחֲרָא. וְאִם תֹּאמַר, הֲרִי וְכֹרִיָּה בַּהֲנֵן וְנְבִיא הֵוָּה? הַנְּבוּאָה הֵהִיא לְשַׁעֲתִּיָּה הֵוָּה, שְׁכַתוֹב (דִּה"ב כד) וְרוּחַ לְבָשָׁה אֶת וְכֹרִיָּה.

פֶּרֶשֶׁת כִּי תִשָּׂא

מַה זֶה (שְׁמוֹת ל) כָּל הָעוֹבֵר עַל הַפְּקוּדִים? אֶלֶּא זֶהוּ מִי שְׁעוֹבֵר עַל מִצְוֹת רַבּוֹנוֹ, אִם רּוֹצֵה לְהַתְתַּקֵּן לְפָנֵי רַבּוֹנוֹ, וְלֹא יִשְׁלֹט עָלָיו הַדִּין שְׁלֹמְעֵלָה – זֶה וְתִנּוּ. וְ"ה צְרִיךְ

הַקְּטָנָה שֶׁל מוֹשֶׁה, כָּל שָׁכֵן לְהִיּוֹת שְׁקוּל בְּנֶגֶד שְׁנֵיהֶם!

אַלֶּא הַפְּסוּק הַזֶּה הוּא כֹּךְ: (שם) מוֹשֶׁה וְאַהֲרֹן בְּכֹהֲנָיו, מוֹשֶׁה הוּא נְבִיא גָּאֻלְם עָלְיוֹן עַל כָּל שְׂאָר הַנְּבִיאִים. אַהֲרֹן בְּכֹהֲנָיו, הוּא הַכֹּהֵן הָעָלְיוֹן עַל כָּל בַּהֲנֵי הָעוֹלָם, שְׁלֹא הֵוָּה כֹּהֵן גָּדוֹל שְׁעֵלָה בְּדִרְגָּה הָעָלְיוֹנָה כְּמוֹ אַהֲרֹן. וְכֹה אַהֲרֹן לְכַהֵנָה וְנְבוּאָה, נְבִיא וְכֹהֵן, מַה שְׁלֹא

בְּזֹאת, וּלְאַנְהָרָא לֵה בְּנֵהִירוֹ, בְּגִין דְּלֹא תוֹקִיד
עַלְמָא בְּשִׁלְחֻבוֹי. בְּגִין דְּמֵאן דְּעֵבֵר עַל פְּקוּדִין
דְּמֵאֲרִיה, אִפְרִיד זֶה מִזֹּאת, בְּדִין בָּעֵי לְאַתְקֵנָא
לְהֵהוּא אַתֵּר, וּלְאַרְמָא רִישָׁא קִמֵּי דִינָא, וְלֹא
יִשְׁלוּט דִּינָא עָלֶיהָ.

זֶה יִתְּנוּ. תָּא חַיִּי, בִּי דִינָא דְלֵעִילָא, לָא מַעְנִישִׁין
לֵיה לְפַר נָשׁ עַד דְּאִיהוּ בַר עֶשְׂרִין שָׁנִין. מֵאִי
טַעמָא, בְּגִין דְּהֵהוּא זְמָנָא אֲשֶׁתַּלִּים בְּתֵרִין חוּלְקִין,
בְּחוּלְקָא דְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא וּבְנִסְתַּיִשְׂרָאֵל. וְעַל
דָּא, אִי הֵהוּא זְמָנָא עֵבֵר עַל פִּיקוּדָא, לְמֵאן בָּעֵי
לְמִיחַב, בְּאַתְרָא דְחַב גַּבִּיה, וּלְמֵאן בָּעֵי לְאַמְשָׁבָא.
הַדָּר וְאָמַר מִחֲצִית הַשָּׁקֶל.

תָּא חַיִּי, קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא וּבְנִסְתַּיִשְׂרָאֵל
אִיקְרוּן אַחֲד. וְכֵן בְּנִסְתַּיִשְׂרָאֵל בְּגָלוּתָא,

לשון הקודש

עֶשְׂרִים שָׁנָה. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שְׁאוּתוֹ
הַזְּמַן הוּא הַשְׁתַּלֵּם בְּשְׁנֵי חֻלְקִים – בְּחֻלְק
שֶׁל הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא וּבְנִסְתַּיִשְׂרָאֵל.
וְעַל כֵּן, אִם בְּאוֹתוֹ זְמַן עֵבֵר עַל מַצּוֹה,
לְמִי צָרִיד לְחַוֵּב? לְמָקוֹם שֶׁחָטָא אֵלָיו,
וּלְמִי צָרִיד לְהַמְשִׁיד? חֲזֹר וְאָמַר מִחֲצִית
הַשָּׁקֶל.

בֹּא וּרְאֵה, הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא וּבְנִסְתַּיִשְׂרָאֵל

לְתַת, לְקַרֵּב אוֹתוֹ עִם זֹאת, וּלְהֵאִיר לוֹ
בְּאוֹר, בְּדִי שְׁלֹא יִשְׂרָף אֶת הָעוֹלָם
בְּשִׁלְחֻבוֹתָיו, מִשּׁוּם שְׁמִי שְׁעוֹבֵר עַל
מִצְוֹת רַבּוֹנוֹ, מִפְּרִיד זֶה מִזֹּאת, אֲזִי
צָרִיד לְתַלְשֵׁן אֶת אוֹתוֹ מִקְּדוּשָׁתוֹ וּלְהַרְגוֹ
רִאשׁוֹ לְפָנֵי הַדִּין, וְלֹא יִשְׁלַט הַדִּין עָלָיו.
זֶה יִתְּנוּ, בֹּא וּרְאֵה, בֵּית הַדִּין שְׁלֹמֶעֱלָה
לֹא מַעְנִישִׁים אֶת הָאָדָם עַד שֶׁהוּא בֶּן

לֹא אִיקָרִי אַחֵד. וְעַל דָּא מַחְצִית הַשָּׁקֶל, דִּהוּא
עֶשְׂרַ גֵּרָה, רְזָא דִּיּוֹד, בְּעֵי לְאַמְשָׁכָא וּלְאַנְהָרָא
בְּאַתְרָא דְּפָגִים.

וְדָא הוּא כּוּפֵר נַפְשׁוֹ וְדָאִי, דִּהָא נַפְשׁ וַא"ו אִיהִי
בִּי דִּינָא. בְּמֵאֵי אַתְּכַפְּרָא וְאַסְתַּלִּיק דִּינָא.
בְּהַחֲוָא מַחְצִית הַשָּׁקֶל, וְדָא אִיהוּ טוֹב, דְּאַנְהָר לִיה.
וְכֵד מִתְדַבְּקִין תַּרְוּוּיָהּ בַּחֲדָא, טוֹב וְנַפְשׁ, כְּדִין
אִקָּרִי שָׁקֶל הַקֹּדֶשׁ. וְאִיתַעַר כְּסָף יְמִינָא דְּמַלְכָּא,
לְגַבֵּי תַרְוּמַת ה'.

וְעַל דָּא בְּעָא מִשָּׁה בְּשַׁעְתָּא דִּדִּינָא, וְעַתָּה יִגְדַּל
נָא בַח אֲדֻנָּי. יו"ד רַבָּתָא יִתְחַבֵּר בַּחֲדָה,
דְּאִקָּרִי מַחְצִית הַשָּׁקֶל. וּבָאן אַתְר אַתְחַבֵּר. בְּשָׁקֶל
הַקֹּדֶשׁ. וְכֵד תַּרְוּוּיָהּ מִתְחַבְּרִין, כָּל אֵינוֹן בְּתֵי דִינִין
דְּבִתְרַע מִקְדָּשָׁא, מִסְתַּלְקִין דְּלֹא לְמַעַבְד דִּינָא,
דִּהָא וְדָאִי כְּפֹר נַפְשׁוֹ יִהֵב.

לשון הקודש

שְׁמַאִיר לָהּ. וּבְשִׁנְדָּבָקִים שְׁנִיָּהֶם יֶחֱד,
טוֹב וְנַפְשׁ אִזִּי נִקְרָא שָׁקֶל הַקֹּדֶשׁ,
וּמִתְעוּרָר כְּסָף, יְמִין הַמֶּלֶךְ אֶל תַּרְוּמַת
ה'.

וְעַל כֵּן בִּקְשׁ מִשָּׁה בְּשַׁעְתַּת הַדִּין (בַּמַּדְבֵּר יד)
וְעַתָּה יִגְדַּל נָא בַח אֲדֻנָּי. יו"ד רַבָּתִי
יִתְחַבֵּר עִמָּה, שְׁנִקְרָאֵת מַחְצִית הַשָּׁקֶל.
וּבִאִיזָה מְקוֹם מִתְחַבֵּר? בְּשָׁקֶל הַקֹּדֶשׁ.

יִשְׂרָאֵל נִקְרָאִים אַחֵד, וּבְשִׁכְנָסֶת יִשְׂרָאֵל
בְּגִלּוֹת, אֵינָם נִקְרָאִים אַחֵד. וְעַל כֵּן
מַחְצִית הַשָּׁקֶל, שְׁהוּא עֶשְׂרַ גֵּרָה, הַסּוּד
שֶׁל יו"ד, צָרִיד לְהַמְשִׁיד וּלְהַאִיר לְמְקוֹם
שְׁפָגִם.

וְזִחּוֹ כְּפֹר נַפְשׁוֹ וְדָאִי, שְׁהֲרִי נַפְשׁ וַא"ו
הִיא בֵּית דִּין. כְּמָה מִתְכַּפֵּר וּמִסְתַּלֵּק
הַדִּין? בְּמַחְצִית הַשָּׁקֶל הַחַיָּא, וְזִחּוֹ הַטּוֹב

תָּא חַיִּי הָאֵי בּוּפְרָא, בְּדָאֵי הוּא לְבַפְרָא עַל
עֲשָׂרָה שְׁבָטִין, דְּזַבִּינוּ לְיוֹסֵף, וְאַפְרִידוּ ז"ה
מִזֹּא"ת, וְעֵבְרוּ עַל פְּקוּדֵיִיא דְמֵאֲרִיחֹן. בְּגִין כֹּךְ
עֲשָׂרִים גֵּרָה הַשָּׁקֶל, לְקַבִּיל הַהוּא דְגֵר בְּאַרְעָא
נוֹבְרָא, דְּאַסְתַּלַּק מֵאַרְעָא קַדִּישָׁא, וְנִמְכַּר
בְּעֲשָׂרִים כֶּסֶף. וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לָא אָרִימוּ רִישָׁא
מִתְּהוּא שַׁעְתָּא, בְּתֵהוּא חוּבָא. אָמַר לִיה קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא לְמֹשֶׁה, אֵי אַתְּ בָּעֵי לְאַרְמָא רִישִׁיחֹן
לְעִילָא, זֶה יִתְּנוּ, כ"ל.

תָּא חַיִּי, תְּהוּא צְדִיק כָּל אַקְרִי, וְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל
עֲשִׂירָא דְכָלְהוּ אַתְּכִלִּילַת בֵּיה אַתְּקָרְבוּ דָּא
בְּדָא, בְּדִין שָׁקֶל תַּקְדָּשׁ אַקְרוּן, בְּגִין דְּאִיחוּ פְּלַג
גּוּפָא, וְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל פְּלַג גּוּפָא, אַתְּחַפְרוּ דָּא בְּדָא,
גּוּפָא אֲשַׁתְּלִים.

לשון הקודש

וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לָא הָרִימוּ רִישָׁא מֵאוֹתָהּ
הַשָּׁעָה בְּאוֹתוֹ הַחֲטָא. אָמַר לוֹ הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה: אִם אַתָּה רוּצָה לְהָרִים
אֶת רִישָׁם לְמַעְלָה – זֶה יִתְּנוּ, כ"ל.

בֹּא וּרְאֵה, הַצְדִּיק הַהוּא נִקְרָא כָּל,
וְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל הַעֲשִׂירִית שָׁל כָּלָם
נִכְלָלַת בּוֹ, הַתְּקָרְבוּ זֶה עִם זֶה, וְאִזּוּ
נִקְרָאִים שָׁקֶל הַקְדָּשׁ. מִשּׁוּם שֶׁהוּא חֲצִי
גּוּף וְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל חֲצִי גּוּף, מִתְּחַבְּרִים
זֶה עִם זֶה, וְהַגּוּף מְשֻׁלָּם.

וּבְשִׁשְׁנֵיהֶם יֶחֶד מִתְּחַבְּרִים, כָּל אוֹתָם
בְּתֵי הַדִּין שֶׁבִּשְׁעַר הַמִּקְדָּשׁ מִסְתַּלְקִים
שָׁלָא לַעֲשׂוֹת דִּין, שְׁהָרִי וְדָאֵי כִפֹּר נִפְשׁוּ
נִתְּנוּ.

בֹּא וּרְאֵה, הַכֹּפֶר הַזֶּה, בְּדָאֵי הוּא לְכַפֵּר
עַל עֲשָׂרָה שְׁבָטִים, שֶׁמְכָרוּ אֶת יוֹסֵף,
וְהַפְרִידוּ ז"ה מִזֹּא"ת, וְעֵבְרוּ עַל מִצְוֹת
רַבּוֹנָם. מִשּׁוּם כֹּךְ, עֲשָׂרִים גֵּרָה הַשָּׁקֶל,
כִּנְגַד אוֹתוֹ שֶׁגֵּר בְּאַרְצָא נִבְרִיָּה, שֶׁהִסְתַּלַּק
מִהָאָרֶץ הַקְדוּשָׁה וְנִמְכַּר בְּעֲשָׂרִים כֶּסֶף.

וּתְרִין עֶשֶׂר שְׁבָטִין דְּתַחֲתֵי יַמָּא, יִנְקִין כָּל חַד
 מֵאַתְר דִּילִיָּה. חֲדָא הוּא דְכְּתִיב, זֶה יִתְּנוּ.
 ז"ה, חוֹשְׁבֵן תְּרִין עֶשֶׂר, דְּאַתְּדַבְּקִי סַחְרֵי מִשְׁכְּנָא
 עִילָאָה. וּבְהֵוּא זְמָנָא יְהֵא לֹון נְשִׂאוֹת רִישָׁא,
 דְּאַתְּדַבְּק רֹאשׁ חֲמִשָּׁה בְּאַתְרֵיהָ תַּחֲוֹא דְנָטִיר יו"ד.
 וְכַד אֶזְל לְעֵלְמָא דְאַתִּי, אֶתּוּסַף בֵּיהָ יו"ד,
 דְּכְּתִיב (בראשית נ כו) וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶן בְּמִצְרַיִם.

וְעַל יְדֵי דְמֹשֶׁה דְּאַתְּיִלִּיד בְּאַדָּר, אֶסְתַּלַּק
 מִתַּמָּן, וַהֲוֵה לֹון לְיִשְׂרָאֵל נְשִׂיאת רֹאשׁ.
 וּבְגִין כַּד בְּאַדָּר יַהֲבִין אֵינֹון שְׁקָלִים, לְאַרְמָא
 רִישִׁיהֹון לְעִילָא, וּלְקַרְבָּא קִידוּשִׁין דְּמִלְכָּא
 לְאַתְרֵיהֹו, וְסִטְרָא דִּימִינָא אֶתְעַר בְּעֵלְמָא, וְסִמְכִי
 מִשְׁכְּנָא אֶתְקַיְּמוּ עַל תִּיקוּנֵיהֹון. וְאַתְיָא זֹאת
 בְּרִשְׁמֹו דְּצַדִּיק דְּהוּא יו"ד, דְּאַתְּדַבְּק בֵּיהָ בְּכָל (דף
 נד ע"ב) קִידוּשִׁין דְּלְעִילָא, כַּד אֶתְיַהֲב מִחֲצִית

לשון הקודש

וְעַל יְדֵי מֹשֶׁה שְׁנוּלַד בְּאַדָּר, הִתְעַלָּה
 מִשָּׁם, וַהֲיָתָה לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל נְשִׂיאת
 רֹאשׁ. וּמִשּׁוּם זֶה נוֹתְנִים בְּאַדָּר אוֹתָם
 הַשְּׁקָלִים, לְהָרִים אֶת רֹאשָׁם לְמַעְלָה
 וּלְקַרְבֵּי אֶת קֳדָשׁוֹת הַמִּלָּךְ לְמִקְוָם, וְצַד
 הַיָּמִין מִתְעוֹרֵר בְּעוֹלָם, וְתוּמְכִי הַמִּשְׁכָּן
 עֲמָדוֹ עַל תְּקוּנָם. וּבִבְּאָה זֹאת בְּרִשְׁם שֶׁל
 צַדִּיק שֶׁהוּא יו"ד, שְׁנִדְבָק בֵּיהָ בְּכָל

וּשְׁנִימִם עֶשֶׂר שְׁבָטִים שֶׁתַּחַת הֵימָּן יוֹנְקִים
 כָּל אֶחָד מִמְּקוֹמוֹ, זֶהוּ שְׁכָנוֹב זֶה יִתְּנוּ.
 ז"ה, חֲשֹׁבֹון שְׁנִים עֶשֶׂר, שְׁנִדְבָקִים סְבִיב
 הַמִּשְׁכָּן הָעֲלִיּוֹן. וּבִבְּאוֹתוֹ הַזֶּמֶן תַּהֲיָה לָהֶם
 נְשִׂאוֹת רֹאשׁ, מִשּׁוּם שְׁנִדְבָק רֹאשׁ
 הַמִּלָּה בְּמִקְוָמוֹ אוֹתוֹ שְׁשֹׁמֵר יו"ד.
 וּבְשִׁתְּלָךְ לְעוֹלָם הַבָּא, נִסְכָּה בּוֹ יו"ד,
 שְׁכָנוֹב (בראשית נ) וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶן בְּמִצְרַיִם.

הַשָּׁקֶל, דַּאִיהוּ מָעִין דְּכַסְפִּין, דַּאֲתַקְשְׁרוּ דָּא בְּדָא.
וְעַל דָּא קְטֹרֶת לְבַטָּלָא דִּינָא, וּלְבַטָּלָא מוֹתָנָא,
בְּגִין דְּקָשִׁיר לָהּ בְּאַתְרָא דְּזָה. וְתָא חֲזִי,
קְטֹרֶת וְכָל קְרַבְנִין דְּמִקְרָבִין, מִהֲאִי מִחֲצִית הַשָּׁקֶל
אֲתִי, דִּיִּהִיב כָּל חַד וְחַד מִיִּשְׂרָאֵל, וּכְדִין תְּרוּמַת
ה' וְדָאִי.

תָּא חֲזִי, (משלי טז לא) כְּתִיב עֲטֹרֶת תְּפָאֶרֶת שִׁיבָה
וְכו'. עֲטֹרֶת, דָּא תְּרוּמַת ה', דַּאִיהִי עֲטֹרֶת
תְּפָאֶרֶת. בְּגִין דִּהָא תוֹרָה שְׁבַעַל פָּה, מְעַטְרָא
לְתוֹרָה שְׁבַכְתָּב, בְּגִין דַּאִיהִי אֲתָרָא דַּאֲתַגְלִיָּא,
לְגַלּוּי סִתְרָהּ, וּלְפָרוּשֵׁי תִיקוּנִין דִּילָהּ, עַל
יְדָא דְעֲטֹרֶת, דַּאִיהִי מִרְאָה, דְּכֻלְהוּ אֲתַגְלִיִּין
בָּהּ. וְכִי תִימָא הֵיאֵךְ אֲתַגְלִיִּין בָּהּ. בְּהֵהוּא
אֲתַר דַּאֲקָרִי דֶּר"ךְ צִדְקָה. וּמֵאן אִיהוּ דֶּרְךְ

לשון הקודש

בֹּא וּרְאֵה, כְּתוּב (משלי טז) עֲטֹרֶת תְּפָאֶרֶת
שִׁיבָה כו'. עֲטֹרֶת – זוֹ תְּרוּמַת ה', שְׁהִיא
עֲטֹרֶת תְּפָאֶרֶת. מִשּׁוּם שֶׁהִרִי תוֹרָה
שְׁבַעַל פֶּה מְעַטְרֶת אֶת הַתּוֹרָה שְׁבַכְתָּב,
מִשּׁוּם שְׁהִיא מְקוּם הַגְּלוּי, לְגַלּוֹת סִתְרֶיהָ
וּלְפָרֹשׁ אֶת תִּקְוֶנֶיהָ עַל יַד הָעֲטֹרֶת,
שְׁהִיא הַמִּרְאָה, שְׁכֵלָם מִתְּגַלִּים בָּהּ. וְאִם
תֹּאמַר, אֵיךְ מִתְּגַלִּים בָּהּ? בְּמִקּוּם הֵהוּא
שְׁנִקְרָא דֶּר"ךְ צִדְקָה. וּמִי הִיא דֶּרְךְ

הַקִּדְשׁוֹת שְׁלֹמֶעֱלָה, כְּשִׁנְתָּנָה מִחֲצִית
הַשָּׁקֶל, שְׁהֵם מְעוֹת שֶׁל כְּסָפִים שְׁנִקְשְׁרוּ
זֶה בְּזֶה.

וְעַל כֵּן הַקְטֹרֶת לְבַטֵּל אֶת הַדִּין וּלְבַטֵּל
מִגִּפָּה, מִשּׁוּם שְׁקוּשָׁר אוֹתָהּ בְּמִקּוּם שֶׁל
זֶה. וְכֹא רָאֵה, הַקְטֹרֶת וְכָל הַקְרָבֹת
שְׁמִקְרִיבִים, בָּאִים מִמִּחֲצִית הַשָּׁקֶל הַזֶּה
שְׁנוֹתָן כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, וְאִזּוֹ
תְּרוּמַת ה' וְדָאִי.

צִדְקָה. דָּא זֶה דְּאַנְהִיר לָהּ. וּבְדִין תִּמְצֵ"א וַדַּאי
נִהִירוּ דְּתוֹרָה שְׂבַבְתָּב.

וְעַל דָּא תְּרוּמַת ה' אִיקָרִי, תְּרוּמַת וַדַּאי, דְּאָרִים
דְּגִלְיָה עַל כּוֹלָא, הֵהוּא דְּכְתִיב, בִּיה, (תהלים
מח ב) גָּדוֹל ה' וּמִהֲלָל מְאֹד בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ. אִימְתִי
אִיהוּ גָּדוֹל וְאַתְעֵטֶר בְּעֵטְרוֹי, בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ. וּבְדִין,
נִהִירוּ דְּעֵתִיק יוֹמִין נִהִיר בְּזַעִיר אַנְפִּין, וְאַתְעֵטֶר
בְּגִין לְאַתְדַּבְּקָא בְּקֶרְתָּא קִדִּישָׁא. הֵדָּא הוּא דְּכְתִיב,
עֲטַרְתַּ תְּפֹאֶרֶת שִׁיבָה בְּדֶרֶךְ צִדְקָה תִּמְצֵא. וְנִגִּיד
לְהֵהוּא אַתְרָא דְּאִקָרִי (דאיהו דרך) צִדְקָה, וְאַנְהִיר
תּוֹרָא לְסוּמָקָא.

וְנִהֲרִין מֵיָּה שְׁתֵּין גְּבוּרִין, וְתִרִין עֶשֶׂר שְׁבַטִין.
בְּגִין כֶּךָ שְׁשִׁים עֶשְׂרוֹן בְּכָלִי אֶחָד
נִבְלָלִין, דְּכִלְהוּ מִסְטָרָא חָד. וְתִרִין עֶשֶׂר לֹא

לשון הקודש

ומתעטר כְּדִי לְהַדְבֵּק בְּקֶרֶת הַקְּדוּשָׁה.
זֶהוּ שְׂכָתוֹב עֲטַרְתַּ תְּפֹאֶרֶת שִׁיבָה בְּדֶרֶךְ
צִדְקָה תִּמְצֵא. וּמִשְׁפִּיעַ לְאוֹתוֹ מְקוֹם
שְׁנִקְרָא (שְׁהוּא דרך) צִדְקָה, וּמֵאִיר הַלְבֵּן
לְאֵדָם.

וּמֵאִירִים מִמֶּנּוּ שְׁשִׁים גְּבוּרִים וְשְׁנַיִם
עֶשֶׂר שְׁבַטִים. מִשּׁוּם כֶּךָ, שְׁשִׁים עֶשְׂרוֹן
בְּכָלִי אֶחָד נִבְלָלִים, שְׁכֻלָּם מִצַּד אֶחָד.

צִדְקָה? זֶהוּ זֶה שְׁמֵאִיר לָהּ, וְאִזּוּ תִּמְצֵ"א
וַדַּאי אִזּוּ תוֹרָה שְׂבַבְתָּב.

וְעַל זֶה נִקְרָאת תְּרוּמַת ה', וַדַּאי תְּרוּמַת,
שְׁמִירִים דְּגָלוֹ עַל הַכֹּל, הֵהוּא שְׂכָתוֹב בּוֹ
(תהלים מח) גָּדוֹל ה' וּמִהֲלָל מְאֹד בְּעִיר
אֱלֹהֵינוּ. מְתִי הוּא גָּדוֹל וּמִתְעֵטֶר
בְּעֵטְרוֹתָיו? בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ. וְאִזּוּ אִזּוּ שֶׁל
עֵתִיק הַיָּמִים מֵאִיר בְּזַעִיר אַנְפִּין,

אַתְּבַלְלָן עִמָּהוֹן, דְּאִינוּן יִנְקִין נוֹפָא דְּאִילָנָא, הָדָא
 הוּא דְּכִתִּיב, זֶה יִתְּנוּ, וְדָא יִתְּנוּ לְכוּלָּא, לְעֲנָפֵי
 דְּסַחְרֵי אִילָנָא. וְעַל דָּא כָּל אוֹמִין מִתְּכַפְּרִין
 בְּקִרְבָּנָא דִּישְׂרָאֵל.

וַיִּשְׂרָאֵל יִנְקִין בְּקִדְמִיתָא מִהָאֵי אַתְר דְּאַקְרֵי
 סַלַע. הֵיִינוּ דְּכִתִּיב (דברים לב יג) וַיִּנְיִקְהוּ
 דְּבִשׁ מִסַּלַע. וּמָאֵי טַעמָא דְּבִשׁ, בְּגִין דְּאִיהוּ תָמָר,
 דְּכִתִּיב (שה"ש ז ח) זֹאת קוֹמֶתֶךָ דְּמֶתֶה לְתָמָר.

וּלְבַתֵּר, שְׁמֹן מִחֲלָמִישׁ צוּר. דָּא אַתְּרָא דְּלַעִילָא,
 אַתְּרָא דִּיצְחָק שָׂרִי. וְאַף עַל גַּב דְּשְׁמֹן
 מִסְטָרָא דְּאַבְרָהָם, כּד יִשְׂרָאֵל מְבַשְּׂרִין עוֹבְדֵי־יָהּ,
 מִתְּכַפְּבִין דִּינָא לְרַחֲמֵי וְדָא הוּא דְּאָמַר לוֹן קוּדְשָׁא
 בְּרִיד הוּא, וַיִּנְיִקְהוּ דְּבִשׁ מִסַּלַע, דְּאַתְחַבְּרִין תָּמָר
 דְּכַר וְנוֹקְבָא. וְשְׁמֹן מִחֲלָמִישׁ צוּר, בּוֹלְחֹהוּ דְּרַגִּין

לשון הקודש

קוֹמֶתֶךָ דְּמֶתֶה לְתָמָר.
 וְאַחֲר כֵּךְ שְׁמֹן מִחֲלָמִישׁ צוּר. זֶה הַמָּקוֹם
 שְׁלֹמֶעֱלֶה, הַמָּקוֹם שֶׁבּו שְׂרוּי יִצְחָק. אַף
 עַל גַּב שְׁשֵׁמֶן מִצְדּוֹ שֶׁל אַבְרָהָם –
 כְּשִׂישְׂרָאֵל מְבַשְּׂרִים אֶת מַעֲשֵׂיהֶם,
 מִתְּכַפְּבִים אֶת הַדִּין לְרַחֲמִים. וְהוּא שְׁאָמַר
 לָהֶם הַקּוּדֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וַיִּנְיִקְהוּ דְּבִשׁ
 מִסַּלַע, שְׁמֵתִּחְבְּרִים הַתָּמָר, זָכַר וְנוֹקְבָה.
 וְשְׁמֹן מִחֲלָמִישׁ צוּר, כָּל הַדְּרָגוֹת שׁוֹפְעוֹת

וּשְׁנִים עֶשֶׂר אֵין נִבְלָלִים עִמָּהֶם, שְׁדֵם
 יוֹנְקִים נוֹף הָאֵילָן, זֶהוּ שְׁכָתוֹב זֶה יִתְּנוּ,
 וְדָא יִתְּנוּ לְכָל, לְעֲנָפִים שְׁסוּבָבִים אֶת
 הָאֵילָן. וְעַל כֵּן כָּל הָאֲמוֹת מִתְּכַפְּרוֹת
 בְּקִרְבָּנָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל.

וַיִּשְׂרָאֵל יוֹנְקִים פְּרָאשׁוּנָה מִהַמָּקוֹם הַזֶּה
 שְׁנִקְרָא סַלַע, וְהֵיִנוּ מַה שְׁכָתוֹב (דברים לב)
 וַיִּנְיִקְהוּ דְּבִשׁ מִסַּלַע. וּמָה הַטַּעַם דְּבִשׁ?
 מִשּׁוּם שֶׁהוּא תָמָר, שְׁכָתוֹב (שיר ז) זֹאת

נִגְדִין שָׁמֶן, וְאַפִּילוּ אֶתֶר דְּאִיקָרִי צוֹר. וְהִינֵנו
 דְּכֶתִיב, (דברים לב ד) הַצּוֹר תָּמִים פָּעָלוּ. דְּאֶתְהַדַּר צוֹר
 לְמַעַבְד פָּעָלוּ דְתָמִים. תָּמִים דָּא אֲבָרְהָם,
 דְּכֶתִיב (בראשית יז א) הִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי וְהָיָה תָמִים. צוֹר דָּא
 יִצְחָק, וְאוֹקְמוּהָ.

תָּא חַזִּי, עַל דָּא תָּמָה מֹשֶׁה וְאַמֵּר, (במדבר כ ו) הֵמָּן
 הַסֵּלַע הַזֶּה נּוֹצִיא לָכֶם מַיִם. בִּיּוֹן דְּאֶתוֹן לָא
 אֲזִלִּין בְּאוֹרַח מִיֶּשֶׁר, וְלֹא מִבְּסָמִין אֶתְרָא. וְעַל דָּא
 יִשְׂרָאֵל עֲבָדִין נְסוּךְ הַמַּיִם בַּחֲגֵי, לִיִּנְקָא הָאִי מִזְבַּח
 מִמַּיָּא דְּאֲבָרְהָם, וּכְדִין אֶתְבָּרַךְ עֲלֵמָא.

וּבַר נָשׁ כִּד אֵיחוּ מְבָרַךְ עַל מְזוֹנָא בְּכֶסֶּא, אִיבָעִי
 לֵיהּ לְמִיָּהֵב בֵּיהּ מַיָּא, בְּבִרְכַּת הָאָרֶץ,
 לְבָרְכָא לְהָאִי אָרֶץ, דְּאִיקָרִי מִזְבַּח, וְאִיקָרִי כּוֹס שֶׁל
 בְּרָכָה, דְּכִלְהוּ בְּרָכָאן בֵּיהּ תַּלְיִין.

לשון הקודש

שְׁמֶן, וְאַפִּילוּ הַמָּקוֹם שֶׁנִּקְרָא צוֹר. וְהִינֵנו
 מַה שֶּׁכְּתוּב (דברים לב) הַצּוֹר תָּמִים פָּעָלוּ.
 שְׁחֹזֵר הַצּוֹר לַעֲשׂוֹת פָּעָלוּ שֶׁל תָּמִים.
 תָּמִים זֶה אֲבָרְהָם, שֶׁכְּתוּב (בראשית יז)
 הִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי וְהָיָה תָמִים. צוֹר זֶה יִצְחָק,
 וּפְרָשׁוּהָ.
 בָּא וּרְאֵה, עַל זֶה תָּמָה מֹשֶׁה וְאַמֵּר (במדבר
 כ) הֵמָּן הַסֵּלַע הַזֶּה נּוֹצִיא לָכֶם מַיִם. בִּיּוֹן

שְׁמֶן, וְאַפִּילוּ הַמָּקוֹם שֶׁנִּקְרָא צוֹר. וְהִינֵנו
 מַה שֶּׁכְּתוּב (דברים לב) הַצּוֹר תָּמִים פָּעָלוּ.
 שְׁחֹזֵר הַצּוֹר לַעֲשׂוֹת פָּעָלוּ שֶׁל תָּמִים.
 תָּמִים זֶה אֲבָרְהָם, שֶׁכְּתוּב (בראשית יז)
 הִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי וְהָיָה תָמִים. צוֹר זֶה יִצְחָק,
 וּפְרָשׁוּהָ.

בָּא וּרְאֵה, עַל זֶה תָּמָה מֹשֶׁה וְאַמֵּר (במדבר
 כ) הֵמָּן הַסֵּלַע הַזֶּה נּוֹצִיא לָכֶם מַיִם. בִּיּוֹן

וְתָא חַיִּי, כִּד יִשְׂרָאֵל מִכְשָׁרָן עוֹבְדֵייהוּ, הָאִי
 מְזִבַּח, שְׁלֵטָא בְּסִטְרָא דִּימִינָא, וְהוּוּ חַיִּין
 בְּחִיזוֹ אַרְיָה רַבִּיעַ עָלֶיהָ, עַל קַרְבָּנָא, וְאָכִיל לִיהָ.
 וְעַל דָּא מִדְּבַחָא אִיקְרִי ^(ישעיה כא א) אַרְיָאֵל. קַרְיַת חֲנָה
 דְּדוֹד. וְדָאִי דְחוֹלָקִיָּה דְדוֹד הוּא, וְכָל יוֹמָיו אֶשְׁתַּדֵּל
 לֹאֲנַחְרָא לָהּ.

וְעַל דָּא ^(תהלים טז יא) תוֹדִיעֵנִי אוֹרַח חַיִּים. בְּמָה דְאַתָּ
 אָמַר, ^(שמות ב כה) וַיֵּדַע אֱלֹהִים. אוֹרַח חַיִּים,
 וּמָאן הוּא, שִׁבְעַ שְׁמָחוֹת, הֵהוּא דְכָל שְׁבַעַ
 אֶתְכַּלִּיל בֵּיתָה, וַיִּתְּדֵר אֲנָפּוּי לְקַבְּלִי פְּנִיךָ, דְּאַנָּא
 אֶחָיד בְּחוּן. וּבְדִין נְעִימוֹת בִּימִינְךָ נִצַּח, דְּשִׁמְאָלָא
 אֶתְכַּלִּילַת בִּימִינָא, וְכִד אֶתְכַּלִּילַת, אֶתְתְּדֵר צוּר
 לְמַעַבְדַּ פְּעָלוֹ דְתַמִּים, וְעַל דָּא זֶה יִתְּנוּ.
 פְּתַח וְאָמַר, ^(דברים לב יז) בְּכוֹר שׁוּרוֹ, דָּא יוֹסֵף. הָדָר,
 דָּא יַעֲקֹב. דְּכְתִיב ^(בראשית לו ב) אֵלֶּה תוֹלְדוֹת

לשון הקודש

שְׁנַאמַר ^(שמות ב) וַיֵּדַע אֱלֹהִים. אֶרַח חַיִּים,
 וּמִי הוּא? שִׁבְעַ שְׁמָחוֹת, אוֹתוֹ שְׁכַל
 הַשְּׁבַע נִכְלָל בּוֹ, וַיִּתְּדֵר פְּנִיךָ בְּנִגְדַּ פְּנִיךָ,
 שְׁאֲנִי אַחוּז בְּהֶם. וְאִזּוּ נְעִימוֹת בִּימִינְךָ
 נִצַּח, שְׁהַשְּׁמָאֵל נִכְלָל בִּימִין. וּכְשֶׁנִּכְלָלַת,
 חוּזַר הַצּוּר לַעֲשׂוֹת אֶת פְּעָלוֹ שֶׁל תַּמִּים,
 וְעַל כֵּן זֶה יִתְּנוּ.

פְּתַח וְאָמַר ^(דברים לג) בְּכוֹר שׁוּרוֹ, זֶה יוֹסֵף.

וְכֹא רָאָה, כְּשִׁיִּשְׂרָאֵל מִכְשִׁירִים
 מַעֲשִׂיהֶם, הַמְּזִבַּח הָזֶה שׁוֹלֵט בְּצִד הַיְּמִין,
 וְהִיוּ רוּאִים כְּמוֹ מַרְאֶה שֶׁל אַרְיָה רוֹבֵץ
 עָלָיו, עַל הַקְּרָבָן, וְאוֹכֵל אוֹתוֹ. וְעַל כֵּן
 הַמְּזִבַּח נִקְרָא אַרְיָאֵל. ^(ישעיה כט) קַרְיַת חֲנָה
 דְּדוֹד. וְדָאִי שְׁחָלְקוֹ שֶׁל דְּדוֹד הוּא, וְכָל יוֹמָיו
 הֶשְׁתַּדֵּל לְהָאִיר לָהּ.

וְעַל זֶה ^(תהלים טז) תוֹדִיעֵנִי אֶרַח חַיִּים. כְּמוֹ

יַעֲקֹב יוֹסֵף. וּמָנָא לָן דְּאַקְרִי יַעֲקֹב הָדָר. דְּכַתִּיב (שם לו לה) וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו הָדָר, וְאוֹקְמוּהָ בְּאִידָרָא קְדִישָׁא. וְקִרְנֵי רֵאשׁ קִרְנָיו, אֵלּוּ אֲבָרָהֶם וַיִּצְחָק. בָּהֶם עַמִּים יִנָּגַח יַחְדָּיו. מַהוּ יַחְדָּיו, אֵלָּא כִּד כְּלָחוּ אֲבָהֶן בַּחֲדָא, לִית דִּיקוּמוֹן קַמִּיָּהוּ וּבְתַחֲוָא זְמָנָא, יִשְׂרָאֵל זְקַפִּין רִישָׁא. הָדָא הוּא דְכַתִּיב, בִּי תִשָּׂא.

וְתָא חַוִּי, כִּד נָפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, בְּסִיוְעָא דְאַבְהֶן נָפְקוּ, וְאַרְיֵמוּ רִישָׁא. הָדָא הוּא דְכַתִּיב, וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יוֹצְאִים בְּיַד רָמָה. מֵאֵן יַד רָמָה. דָּא אֲבָרָהֶם. יָדָא יְמִינָא, דְּבָעֵי לְאַרְמָא לָהּ עַל שְׂמָאלָא.

וּמָה אֲבָרָהֶם, עָבֵד לִיה קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא נוֹקְמִין בְּלִילְיָא, אוּף יִשְׂרָאֵל בְּיַד רָמָה נָפְקִין, וְסִיוְעָא דִּילִיה נָקְמוּ. וְנָטְרוּ יַד דִּילִיה, דְּאוּמֵי

לשון הקודש

ראש. זהו שכתוב בִּי תִשָּׂא. ובא ראה, כְּשִׁנְיָאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, כְּסִיוְעָא הָאֲבוֹת יָצְאוּ וְהִרְיֵמוּ רִישָׁא, זהו שכתוב (שמות יד) וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יוֹצְאִים בְּיַד רָמָה. מִי הִיָּד הָרָמָה? זֶה אֲבָרָהֶם, יַד הַיָּמִין, שְׁצָרִיד לְהִרְיָמָה עַל הַשְּׂמָאל. וּמָה אֲבָרָהֶם עָשָׂה לוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִקְמוֹת בְּלִילְיָה, אֵף יִשְׂרָאֵל יוֹצְאִים בְּיַד

הָדָר - זֶה יַעֲקֹב, שְׁכָתוֹב (בראשית לו) אֵלָּה תִלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף. וּמִנֵּין לָנוּ שְׁנִקְרָא יַעֲקֹב הָדָר? שְׁכָתוֹב (שם לו) וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו הָדָר, וּפֶרֶשׁוּהוּ בְּאִדָּרָא הַקְּדוּשָׁה. (דברים לג) וְקִרְנֵי רֵאשׁ קִרְנָיו - אֵלּוּ אֲבָרָהֶם וַיִּצְחָק, בָּהֶם עַמִּים יִנָּגַח יַחְדָּיו. מַה זֶה יַחְדָּיו? אֵלָּא כְּשִׁכְלָה הָאֲבוֹת כְּאַחֵד, אֵין מִי שִׁנְעֵמְדוּ לְפָנֵיהֶם. וּבְאוֹתוֹ הַזֶּמן יִשְׂרָאֵל מְרִימִים

לְאַבְימֶלֶךְ. וְעַל דָּא לְנִטְרָא הָהוּא יֵד רָמָה (שם יג)
(י) וְלֹא נָחָם אֱלֹהִים דְּרַךְ אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים.

וּמָנּוּ שְׁבַע שְׁבוּעִין מִתַּת לְעִילָא לְסִלְקָא
לְאַתְרִיהּ, וּלְקַבְלָא חִירוֹת מְאִימָא
עִילָאָה. וְכַד אֲשַׁתְּלִימוּ, נִחְתָּא אֲוִרִיתָא, וּפְתִיחוּ
דִּילָה בְּאַבְרָהָם, אָנְכִי לְקַבְלִיהּ. לֹא יִהְיֶה,
לְקַבְלִיהּ דִּיצְחָק.

וְתָא חַוִּי, כַּד יַהִיב קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֲוִרִיתָא
לְיִשְׂרָאֵל, רָשִׁים לָהּ בְּרֹזָא דְשִׁמְא קְדִישָׁא,
וְאָמַר (שם כ ב) אָנְכִי ה' אֱלֹהֶיךָ, בְּרֹזָא דְחֶסֶד דְּאַבְרָהָם
אֶחִיד בָּהּ, וּלְקַבְלִיהּ מִצּוֹת עֲשֵׂה. וְרֹזָא דָּא,
תְּפַקִּידָתָא קַמִּייתָא דְפַקִּיד קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
לְאַבְרָהָם, מִצּוֹת עֲשֵׂה הָוָה. דְּכַתִּיב, (בראשית יב א) לָךְ
לָךְ מֵאֶרֶצְךָ. וּבְגִין כָּךְ מִצּוֹת עֲשֵׂה מְאִתִּים וּשְׁמִנָה
וְאַרְבָּעִים, בְּחוֹשְׁבֵן אַבְרָהָם.

לשון הקודש

יִהְיֶה - בְּנִגּוּד יִצְחָק.

וּבֹא רָאָה, בְּשִׁנְתֵּן הַקְדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
הַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, רָשִׁים אוֹתָהּ בְּסוּד הַשֵּׁם
הַקְדּוּשׁ, וְאָמַר (שם ב) אָנְכִי ה' אֱלֹהֶיךָ,
בְּסוּד שְׁחֶסֶד אַבְרָהָם אֲחוּזֵי בָהּ, וּבְנִגּוּדוֹ
מִצּוֹת עֲשֵׂה. וְזֶה הַסּוּד שֶׁהַמִּצְוָה
הָרִאשׁוֹנָה שְׁמִינָה הַקְדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
אַבְרָהָם הִיטָה מִצּוֹת עֲשֵׂה, שְׁכָתוּב

רָמָה, וְהַסּוּד שֶׁלּוֹ הֵם לְקַחוּ. וְשִׁמְרוּ אֶת
יְדוֹ, שֶׁנִּשְׁבַּע לְאַבְימֶלֶךְ. וְעַל כֵּן לְשִׁמּוֹר
אֶת אוֹתָהּ יֵד רָמָה, (שם יג) וְלֹא נָחָם אֱלֹהִים
דְּרַךְ אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים.

וּמָנּוּ שְׁבַע שְׁבוּעוֹת מִמֶּטָּה לְמַעְלָה
לְעֵלוֹת לְמִקּוּמוֹ, וּלְקַבֵּל חֲרוֹת מִן הָאֵם
הָעֲלִיוֹנָה. וּבְשִׁנְשִׁלְמוֹ, יִרְדֶּה הַתּוֹרָה,
וּפְתִיחְתָּה בְּאַבְרָהָם, אָנְכִי בְּנִגּוּדוֹ. וְלֹא

לֹא יִהְיֶה לָךְ אֱלֹהִים אֲחֵרִים. (שמות כ ג) בְּרֹא
 דְּגִבּוּרָה, דְּאֶחִיד בָּהּ יִצְחָק. דְּכָל אֵינוֹן אֱלֹהִים
 אֲחֵרִים, וְאֵינוֹן סָרְכִין מִמֶּנּוּ, מִסְטָרִיהּ יִנְקִין. וְכֵן
 עֲשׂוּ, וְכָל אֵינוֹן מִמֶּנּוּ דִּילִיָּה. דְּהָא יִצְחָק בְּמִצּוֹת
 לֹא תַעֲשֶׂה אֶחִיד, וְתַפְקִידָתָא קַמִּיתָא דִּילִיָּה, מִצּוֹת
 לֹא תַעֲשֶׂה הָהּ, דְּכַתִּיב (בראשית כו ב) אֵל תִּירָד
 מִצְרִימָה. וּמִצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה מִסְטָרָא דְּדִינָא אֲתִי,
 דְּהָא מַעֲנִישִׁין לִיהּ לְבַר נָשׁ כִּד עֵבֶר עָלֶיהָ.

וּבְגִין כֵּךְ, חוֹשְׁבֹן מִצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה, בְּרֹא
 דְּדִרְגָּא דִּילִיָּה, בְּרֹא דְשִׁלְשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשָּׁה
 וְשִׁשִּׁים לְקַבִּיל יוֹמִין דְּשִׁמְשָׁא, דְּנִהִיר מִסְטָרָא
 דְּגִבּוּרָה. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (שופטים ה לא) כִּצַּאת
 הַשֶּׁמֶשׁ בְּגִבּוּרָתוֹ.

לשון הקודש

(בראשית יב) לָךְ לָךְ מֵאֲרֻצָּךְ. וּמִשׁוֹם כֵּךְ
 מִצּוֹת עֲשֶׂה מֵאֲתִים אֲרַבְעִים וּשְׁמוֹנֶה,
 כְּחֻשְׁבּוֹן אֲבָרָהָם.

לֹא יִהְיֶה לָךְ אֱלֹהִים אֲחֵרִים (שמות כ), בְּסוּד
 הַגִּבּוּרָה, שְׂאֲחוֹז בָּהּ יִצְחָק. שְׁכַל אוֹתָם
 אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְאוֹתָם הַשָּׁרִים הַמִּמְנִים
 יוֹנְקִים מִצְדוֹ, וְכֵן עֲשׂוּ וְכָל אוֹתָם הַמִּמְנִים
 שְׁלוּ. שְׁהִירִי יִצְחָק אֲחוֹז בְּמִצּוֹת לֹא
 תַעֲשֶׂה, וְהַמִּצּוֹה הָרֵאשׁוֹנָה שְׁלוּ הִיתָה

מִצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה, שְׁכַתוֹב (בראשית כו) אֵל
 תִּירָד מִצְרִימָה. וּמִצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה בָּאָה
 מִצְד הַדִּין, שְׁהִירִי מַעֲנִישִׁין אֶת הָאָדָם
 כְּשֶׁעוֹבֵר עָלֶיהָ.

וּמִשׁוֹם כֵּךְ, חֻשְׁבּוֹן מִצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה
 בְּסוּד הַדִּרְגָּה שְׁלוּ, בְּסוּד שְׁלֹשׁ מֵאוֹת
 שִׁשִּׁים וַחֲמִשָּׁה, כְּנִגְדַּי מוֹת הַשֶּׁמֶשׁ,
 שְׁמֵאִירָה מִצְד הַגִּבּוּרָה. וְהוּא שְׁכַתוֹב
 (שופטים ה) כִּצַּאת הַשֶּׁמֶשׁ בְּגִבּוּרָתוֹ.

לֹא תִשָּׂא (שמות כ ז), בְּרוּזָא דְתַפְאֶרֶת, דְּאַקְרִי אֲמַת,
 דְּאַחִיד בָּהּ יַעֲקֹב שְׁלִימָא, וַיִּנֵּיק תִּרֵּי חוּלְקִין,
 מְצוֹת עֲשֶׂה וּמְצוֹת לֹא תַעֲשֶׂה. דְּכַתִּיב, (בראשית כה
 כז) וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם יוֹשֵׁב אֲהָלִים. וְעַל דְּאִיהוּ
 אֲשָׁלִים לְכָל סִטְרִין, לְרַחֲמֵי וּלְדִינָא, לְמְצוֹת עֲשֶׂה
 וּלְמְצוֹת לֹא תַעֲשֶׂה, אִיקְרִי שְׁלִים. וְלִקְבִלִיהּ לֹא
 תִשָּׂא, בְּגִין דְּשִׁבּוּעָה לְשַׁלְמָא אָתִי. וְעַל דָּא אִיהוּ
 בְּרוּזָא דְעֲשֶׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה. דְּכִמָּא דְאִיהוּ לֹא תַעֲשֶׂה
 בַּד אִיהוּ לְשַׁקְרָא, דְּכַתִּיב לֹא תִשָּׂא. הָכִי (דף נה
 ע"א) אִיהוּ מְצוֹת עֲשֶׂה, בַּד אִיהוּ בְּאַמַּת,
 דְּכַתִּיב (ירמיה ד ב) וְנִשְׁבַּעְתָּ חֵי ה' בְּאַמַּת. וְכַתִּיב (דברים
 ו יג) וּבִשְׁמוֹ תִשָּׁבַע.

זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת (שמות כ ח), בְּרוּזָא דְבְרִית,
 דְּאִיהוּ יְסוֹד, דְּאַחִיד בֵּיהּ יוֹסֵף. וְעַל דָּא
 אִיקְרִי שַׁבָּת. דְּהָא יוֹסֵף כָּל אִקְרִי, וְשַׁבָּת נָמִי

לשון הקודש

לְשָׁלוֹם. וְעַל כֵּן הוּא בְּסוֹד שֶׁל עֲשֶׂה וְלֹא
 תַעֲשֶׂה. שְׁכֵמוֹ שְׁהִיא לֹא תַעֲשֶׂה, כְּשֶׁהִיא
 לְשַׁקֵּר, שְׁכָתוֹב (שמות כ) לֹא תִשָּׂא, כִּדּוּם הִיא
 מְצוֹת עֲשֶׂה, כְּשֶׁהִיא בְּאַמַּת, שְׁכָתוֹב
 (ירמיה יד) וְנִשְׁבַּעְתָּ חֵי ה' בְּאַמַּת. וְכַתִּיב
 (דברים ו) וּבִשְׁמוֹ תִשָּׁבַע.

זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ (שמות כ),
 בְּסוֹד הַבְּרִית, שְׁהִיא יְסוֹד, שְׁאֲחִזוּ בּוֹ

לֹא תִשָּׂא, בְּסוֹד הַתַּפְאֶרֶת, שְׁנִקְרָאת
 אֲמַת, שְׁאֲחִזוּ בָּהּ יַעֲקֹב הַשְּׁלֵם, וַיִּנֵּיק שְׁנֵי
 חֲלָקִים – מְצוֹת עֲשֶׂה וּמְצוֹת לֹא תַעֲשֶׂה,
 שְׁכָתוֹב (בראשית כה) וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם יוֹשֵׁב
 אֲהָלִים. וְעַל שְׁהִיא הַשְּׁלֵם אֶת כָּל
 הַצְּדָדִים, לְרַחֲמֵים וּלְדִין, לְמְצוֹת עֲשֶׂה
 וּלְמְצוֹת לֹא תַעֲשֶׂה, נִקְרָא שְׁלֵם. וּכְנִגְדּוֹ
 לֹא תִשָּׂא, מְשׁוֹם שֶׁהַשְּׁבֻעָה בָּאָה

אִיקָרִי כֹל. בְּגִין דְּכָל עֵינוּגָא וְתַפְנוּקָא נָפִיק מִנִּיהּ,
 לְקַיָּמָא לְעֵלְמִין בְּלָחוּ. וְעַל דָּא שַׁבַּת בְּלִילָא
 מַעֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה. בְּגִין דִּיוֹסָף נָמִי בּוֹכְרָא, דְּנָטִיל
 תַּרְיִן חוֹלְקִין.

תָּא חַזִּי, כְּתִיב בַּדְּבָרוֹת בְּמִשְׁנֶה תוֹרָה, (דְּבָרִים ה'
 וּזְכָרְתָּ כִּי עֶבֶד הָיִיתָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וַיִּפְדְּךָ
 ה' אֱלֹהֶיךָ מִשָּׁם בְּיַד חֲזָקָה וּבְזֹרַע נְטוּיָה עַל בֶּן
 צִוּךְ ה' אֱלֹהֶיךָ לַעֲשׂוֹת אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת. הֲבֵא אוֹלִיף
 לָן אוֹרֵייתָא רָזָא עִילָאָה, דְּהָא הֵהוּא צַדִּיקָא
 דְּאֶזְדַּבֵּן לְעַבְדָּא בְּמִצְרַיִם, וְאֶחֱלוּ לִיהּ. לְקַבְּלִיהּ
 אִיהוּ זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת. וּבְגִין כֶּךָ אָמַר לוֹן
 קוֹדֶשָׁא בְּרִידָא הוּא לְיִשְׂרָאֵל, בְּכַעַז מַנְכּוֹן הוּוּ
 דְּכִירִין הֵהוּא צַדִּיקָא דְּאֶזְדַּבֵּן עַל יְדִיכוּ, וְהוּוּ
 לְעַבְדָּא בְּמִצְרַיִם, וּבְהֵהוּא חוֹבָא אֶתְגָּזַר עַל־יִיכוּ
 לְאַשְׁתַּעְבְּדָא בְּמִצְרַיִם, וּלְכַפְּרָא הֵהוּא חוֹבָה

לשון הקודש

מִצְרַיִם וַיִּפְדְּךָ ה' אֱלֹהֶיךָ מִשָּׁם בְּיַד חֲזָקָה
 וּבְזֹרַע נְטוּיָה עַל בֶּן צִוּךְ ה' אֱלֹהֶיךָ לַעֲשׂוֹת
 אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת. כָּאֵן מַלְמֶדֶת אוֹתָנוּ
 הַתּוֹרָה סוֹד עֲלִיוֹן, שְׁהֲרִי הַצַּדִּיק הֵהוּא
 שְׁנִמְכָּר לְעַבֵּד בְּמִצְרַיִם וְחָלְלוּ אוֹתוֹ,
 כְּנָגְדוֹ הוּא זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת. וּמִשּׁוּם
 כֶּךָ אָמַר לָהֶם הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לְיִשְׂרָאֵל: בְּבִקְשָׁה מִכֶּם, תִּהְיוּ זְכָרִים אֶת

יֹסֵף. וְעַל בֶּן נִקְרָא שַׁבָּת. שְׁהֲרִי יֹסֵף
 נִקְרָא כֹל, וְגַם שַׁבָּת נִקְרָאת כֹּל, מִשּׁוּם
 שְׁכָל הָעֵנַג וְהַתַּפְנוּק יוֹצְאִים מִמֶּנּוּ, לְקַיָּם
 אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת. וְעַל בֶּן שַׁבָּת בְּלוּלָה
 מַעֲשֵׂה וּמְלֵא תַעֲשֶׂה, מִשּׁוּם שְׁנֵם יֹסֵף
 בְּכוֹר, שְׁנוּטֵל שְׁנֵי חֻלְקִים.

בָּא וְרָאָה, כְּתוּב בַּדְּבָרוֹת בְּמִשְׁנֶה
 תוֹרָה, (דְּבָרִים ה') וּזְכָרְתָּ כִּי עֶבֶד הָיִיתָ בְּאֶרֶץ

דִּנְבִינָתוֹן לִיה. נִטְרוּ יוֹמָא דְשַׁבָּתָא, וַיִּשְׁתְּבִיךְ לְכוֹן.
דְּהָא יוֹמָא דְשַׁבָּתָא לְקַבְּלִיה אִיהוּ.

בְּדִאֻקִּימָנָא בְּרָזָא דְמַהִימָנוּתָא. יוֹמָא קְדָמָא, לְקַבְּלִיה דְּאַבְרָהָם. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים נב ג) חֶסֶד אֵל כָּל הַיּוֹם. יוֹמָא תַנִּינָא, לְקַבְּלִיה דִּיצְחָק. וּבְגִין כֶּךָ בִּיה יְתִיב קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִידֵּן עֲלֵמָא. יוֹמָא תְּלִיתָאָה לְקַבְּלִיה דִּיעֲקֹב, דְּאִיהוּ קו הָאֲמֻצְעִי, וּבְגִין כֶּךָ כְּתִיב בִּיה בְּעוֹבְדָא דְבִרְאשִׁית, (בראשית א ט) יְקוֹן הַיּוֹם.

יוֹמָא רְבִיעָאָה, לְקַבְּלִיה דְּדָוִד. דְּכְּתִיב בִּיה, (שם א יד) יְהִי מְאֹרֶת. מְאֹרֶת חֶסֶד, דְּהָא בְּנִסְת יִשְׂרָאֵל לִית לָהּ נְהוּרָא מְדִילָהּ, אֲלֵא מַה דְּאִיתִּיחַב לָהּ עַל יְדָא דִּצְדִיקָא. הָכִי נָמִי דָּוִד, דְּכְּתִיב בִּיה (תהלים פו א) עֲנִי וְאֲבִיוֹן אָנִי, וְלִית לִיה

לשון הקודש

פֿגְנֵד יִצְחָק, וּמִשּׁוּם כֶּךָ יוֹשֵׁב הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְדוֹן אֶת הָעוֹלָם. הַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי פֿגְנֵד יַעֲקֹב, שְׁהוּא הַקו הָאֲמֻצְעִי, וּמִשּׁוּם כֶּךָ כְּתוּב בּוּ בְּמַעֲשֵׂה בְּרִאשִׁית (בראשית א) יְקוֹן הַיּוֹם.

הַיּוֹם הָרְבִיעִי פֿגְנֵד דָּוִד, שְׁכְּתוּב בּוּ (שם) יְהִי מְאֹרֶת. מְאֹרֶת חֶסֶד, שְׁהִרִי בְּנִסְת יִשְׂרָאֵל אֵין לָהּ אֹור מְשֻׁלָּה, אֲלֵא מַה שְּׁנָתֵן לָהּ עַל יְדֵי הַצְדִּיק. כֶּךָ גַּם דָּוִד,

הַצְדִּיק הוּא שְׁנִמְכֵּר עַל יְדְכֶם, וְהָיָה עֶבֶד לְמַצְרִים, וּבְחֻטָּא הוּא נִגְזֵר עֲלֵיכֶם לְהַשְׁתַּעֲבֵד בְּמַצְרִים וּלְכַפֵּר עַל הַחֻטָּא הוּא שְׁמַכְרְתֶם אוֹתוֹ. שְׁמָרוּ אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת וַיִּמָּחַל לָכֶם, שְׁהִרִי יוֹם הַשַּׁבָּת הוּא בְּגִנְדוּ.

כְּמוֹ שְׁבִארְנוּ בְּסוּד הָאֲמוּנָה: הַיּוֹם הָרִאשׁוֹן הוּא פֿגְנֵד אַבְרָהָם. זְהוּ שְׁכְּתוּב (תהלים נב) חֶסֶד אֵל כָּל הַיּוֹם. הַיּוֹם הַשְּׁנִי

חַיִּים, אֲלָא מַה דְּאִתְיָהִיב לִיה מִיּוֹמֵי דְאַדָּם
קַדְמָא, שְׁבַעֲיָן שָׁנִין.

יּוֹמָא חֲמִישָׁא, לְקַבְּלִיה דְּמוֹשָׁה. יּוֹמָא שְׁתִּיתָא, לְקַבְּלִיה דְּאַהֲרֹן. וְאִינוּן שֵׁשֶׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית לְתַתָּא, לְקַבִּיל שֵׁשֶׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית דְּלַעִילָא. וּמֵאן אִינוּן שֵׁשֶׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית לַעִילָא. אִינוּן דְּרַמְיוּז בְּקָרָא, (דח"א כט יא) לָךְ ה' הַגְדְּלָה וְהַגְבוּרָה וְהַתְּפַאֲרָת וְהַנְּצַח וְהַהוּד בִּי כָל וְגו' לָךְ ה' הַמְּלֻכָּה. וְאִינוּן חוּלְקָהוֹן דְּצַדִּיקָא בְּרֹזָא דָּא, הַגְדְּלָה: דָּא אֲבָרְהָם. הַגְבוּרָה: יִצְחָק. הַתְּפַאֲרָת: יַעֲקֹב. הַנְּצַח: חוּלְקָא דְּמוֹשָׁה. הַהוּד: חוּלְקָא דְּאַהֲרֹן. בִּי כָל: לְקַבִּיל חוּלְקָא דְּיוֹסֵף. הַמְּלֻכָּה: חוּלְקָא דְּדָוִד. וְיוֹסֵף שֵׁשֶׁת אֲקָרִי לְתַתָּא, לְקַבִּיל צַדִּיק חֵי הָעוֹלָמִים, דְּאֲקָרִי שֵׁשֶׁת לַעִילָא. וּבְגִין כֹּךְ כְּתִיב, (דברים ה טו) עַל בֶּן צִוְּךָ ה' אֱלֹהֶיךָ לַעֲשׂוֹת אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת.

לשון הקודש

(כט) לָךְ ה' הַגְדְּלָה וְהַגְבוּרָה וְהַתְּפַאֲרָת וְהַנְּצַח וְהַהוּד בִּי כָל וְגו', לָךְ ה' הַמְּלֻכָּה. וְהֵם חֲלָקִים שֶׁל הַצַּדִּיקִים בְּסוּד הַזֶּה, הַגְדְּלָה – זֶה אֲבָרְהָם, הַגְבוּרָה – יִצְחָק, הַתְּפַאֲרָת – יַעֲקֹב, הַנְּצַח – חֲלָקוֹ שֶׁל מוֹשֶׁה. הַהוּד – חֲלָקוֹ שֶׁל אַהֲרֹן. בִּי כָל – בְּנֵגֶד חֲלָקוֹ שֶׁל יוֹסֵף. הַמְּלֻכָּה – חֲלָקוֹ שֶׁל דָּוִד. וְיוֹסֵף נִקְרָא שַׁבָּת לְמוֹטָה, בְּנֵגֶד

שְׁכָתוֹב בּוֹ (תהלים פו) עָנִי וְאֲבִיוֹן אָנִי, וְאִין לוֹ חַיִּים, אֲלָא מַה שֶּׁנִּתֵּן לוֹ מִיְמֵי אָדָם הָרֵאשׁוֹן ע' שָׁנִים.

חַיִּים הַחֲמִישִׁי בְּנֵגֶד מוֹשֶׁה. הַיּוֹם הַשֵּׁשִׁי בְּנֵגֶד אַהֲרֹן. וְאוֹתָם שֵׁשֶׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית לְמוֹטָה, בְּנֵגֶד שֵׁשֶׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית שְׁלֹמֹעַלָה. וְיָמֵי הֵם שֵׁשֶׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית שְׁלֹמֹעַלָה? אוֹתָם הָרַמְיוּזִים בְּכָתוֹב (דח"א

תָּא חַיִּי, כִּד בָּעוּ יִשְׂרָאֵל לְמַכְבֵּשׁ לְאַרְעָא דְכְנָעַן,
 אֶקִּיפוּ לָהּ שִׁיתָא יוֹמִין, וּמָנָא חָדָא בְּכָל
 יוֹמָא, לְקַבִּיל אֵינּוּן שִׁית זַכָּאֵי קָשׁוּט דְעֵלִיהוֹן
 מִתְקִיִּים עָלְמָא. וּבִיּוֹמָא שְׁבִיעָאָה שְׁבַע זְמַנִּין,
 לְקַבִּיל יוֹמָא דְשַׁבְתָּא, דְאִיהוּ לְקַבִּיל צַדִּיק, דְאִיהוּ
 זֶן לְכוּלָּהוּ, וּמִקֵּיִם לְהוֹן, דְכְתִיב (משלי ט א) חֲצִבָּה
 עֲמוּדֶיהָ שְׁבַעַה. וּכְתִיב (שם י כה) וְצַדִּיק יִסּוֹד עוֹלָם.
 אִיהוּ יִסּוֹדָא וְעִיקְרָא דְכָל אֵינּוּן זַכָּאֵין, דְאִי לֹא
 זְכוּתָהוֹן דְצַדִּיקָא, לֹא הָווּ יְכָלִין לְמַכְבֵּשָׁה. הָדָא
 הוּא דְכְתִיב, (דברים ט ה) לֹא בְצַדִּיקְתָּךְ וּבִישָׁר לְבַבְךָ
 אֶתָּה בָּא לְרִשְׁתָּ וְכו', וּלְמַעַן הָקִים אֶת הַדָּבָר אֲשֶׁר
 נִשְׁבַּע ה' לְאַבְרָהָם לְאַבְרָהָם וְכו'.

כִּבְדֵּךְ אֶת אֲבִיךָ (שמות כ יב), **בְּרוּזָא דְנִצְחָה, דְאֶחִיד בָּהּ**
מֹשֶׁה, וַיִּנִּיק לָהּ, דִּהָא מֹשֶׁה הָוָה אוֹקִיר לִיה

לשון הקודש

וּמִקֵּיִם אוֹתָם, שְׁכָתוּב (משלי ט) חֲצִבָּה
 עֲמוּדֶיהָ שְׁבַעַה. וּכְתוּב (שם ו) וְצַדִּיק יִסּוֹד
 עוֹלָם. הוּא הַיִּסּוֹד וְהַעֲקָר שֶׁל כָּל אוֹתָם
 צַדִּיקִים, וְאִם לֹא זְכוּתָם שֶׁל הַצַּדִּיקִים –
 לֹא יָכֻלוּ לְכַבֵּשָׁה. זֶהוּ שְׁכָתוּב (דברים ט) לֹא
 בְצַדִּיקְתָּךְ וּבִישָׁר לְבַבְךָ אֶתָּה בָּא לְרִשְׁתָּ
 כּו', וּלְמַעַן הָקִים אֶת הַדָּבָר אֲשֶׁר נִשְׁבַּע
 ה' לְאַבְרָהָם לְאַבְרָהָם כּו'.

כִּבְדֵּךְ אֶת אֲבִיךָ (שמות כ, ב) בְּסוֹד הַנִּצְחָה,

צַדִּיק חַי הָעוֹלָמִים, שְׁנִקְרָא שְׁכָת
 לְמַעְלָה. וּמִשּׁוּם כִּךְ כְּתוּב (דברים ה) עַל כֵּן
 צִוָּה ה' אֱלֹהֶיךָ לַעֲשׂוֹת אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת.
בָּא וּרְאָה, כְּשֶׁרָצוּ יִשְׂרָאֵל לְכַבֵּשׁ אֶת
 אֶרֶץ כְּנָעַן, הִקִּיפוּ אוֹתָהּ שִׁשָּׁה יָמִים, פַּעַם
 אַחַת בְּכָל יוֹם, כְּנָגַד אוֹתָם שִׁשָּׁה צַדִּיקִי
 אֲמַת שְׁעָלֵיהֶם הָעוֹלָם מִתְקִיִּים. וּבִיּוֹם
 הַשְּׁבִיעִי שְׁבַע פַּעֲמִים, כְּנָגַד יוֹם הַשַּׁבָּת,
 שֶׁהוּא כְּנָגַד צַדִּיק, שֶׁהוּא זֶן אֶת כָּלָם

לְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּאוֹרֵייתָא. תָּא חַיִּי, אִי לֹא
אוֹרֵייתָא דְּאַתְיִיחַבַּת עַל יְדוּי דְּמִשָּׁה נְבִיאָה רַבָּא,
לֹא הוּוּ יְדַעִין בְּנֵי נָשָׂא לְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלֹא
הוּוּ מוֹקְרִין לֵיהּ, דִּהָא עַל יְדָא דְּאוֹרֵייתָא אוֹלִיף
בַּר נָשׁ פּוֹלְחָנָא דְּמֵאֲרִיָּה, וְאוֹקִיר לֵיהּ לְקוֹדֶשָׁא
בְּרִיךְ הוּא. וּבְגִין כֶּךָ כִּבְד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ,
לְקַבֵּיל דְּמִשָּׁה אִיהוּ.

דְּכָר אַחֵר, כִּבְד אֶת אָבִיךָ, זֶה תוֹרָה שְׂבַכְתָּב.
וְאֶת אִמְךָ, דָּא תוֹרָה שְׂבַעֲל פֹּה. דְּכִמָּא
דְּאַבָּא יְחִיב שְׂפַע לְאִימָא, הָכִי נָמִי יְחִיב שְׂפַע
תוֹרָה שְׂבַכְתָּב לְתוֹרָה שְׂבַעֲל פֹּה.

לֹא תִרְצָח (שם כ יג), לְקַבֵּיל דְּרִנָּא דְּהוּד, דְּאַחִיד בָּהּ
אַחֲרֵן. וּבְגִין כֶּךָ לֹא תִרְצָח. בְּגִין דְּכָד קְטָלִין
לֵיהּ לְבַר נָשׁ, הֵחֱוֹא זִינָא וְהוּד עֵילָאָה דַּעֲלִיָּה,

לשון הקודש

מִשָּׁה.

דְּכָר אַחֵר, כִּבְד אֶת אָבִיךָ – זֶה תוֹרָה
שְׂבַכְתָּב. וְאֶת אִמְךָ – זֶה תוֹרָה שְׂבַעֲל
פֹּה. שְׂכֵמוּ שְׁהָאב נֹתֵן שְׂפַע לָאִם, כֶּךָ גַּם
הַתּוֹרָה שְׂבַכְתָּב נֹתֶנֶת שְׂפַע לַתּוֹרָה
שְׂבַעֲל פֹּה.

לֹא תִרְצָח (שם), כִּנְגֵד דְּרִנָּת הַהוּד, שְׂאֲחֵנוּ
בָּהּ אַחֲרֵן. וּמִשּׁוּם כֶּךָ לֹא תִרְצָח. מִשּׁוּם
שְׂכֵאֲשֵׁר הוֹרְגִים אֶת הָאָדָם, נוֹטְלִים

שְׂאֲחֵנוּ בָּהּ מִשָּׁה, וּמִינִיק אוֹתָהּ, שְׂחָרִי
מִשָּׁה הִיָּה מוֹקִיר אֶת הַקּוֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא
בַּתּוֹרָה. בֹּא וְרֵא, אִם הַתּוֹרָה לֹא הִיָּתָה
נִתְּנָת עַל יְדֵי מִשָּׁה, הַנְּבִיא הַגָּדוֹל, לֹא
הָיוּ בְּנֵי אָדָם מְכִירִים אֶת הַקּוֹדֶשׁ בְּרוּךְ
הוּא וְלֹא הָיוּ מוֹקִירִים אוֹתוֹ, שְׂחָרִי עַל
יְדֵי הַתּוֹרָה לוֹמֵד אָדָם אֶת עֲבוּדַת רַבּוֹנוּ,
וּמוֹקִיר אֶת הַקּוֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא. וּמִשּׁוּם כֶּךָ
כִּבְד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ, הוּא כִּנְגֵד

נִטְלִין מִנִּיה. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (דניאל י ח) וְהוֹדִי נְהַפְךָ
עָלַי לְמִשְׁחִית. וּבִגִּין כֶּךָ אֶזְהִיר לֹון קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא לְבָנֵי נָשָׂא, דִּהְהוּא שׁוּפְרָא עֵילָאָה דִּיהֵב לֹון,
דִּלָּא יִטְלוֹן לִיה מִנְהוֹן. וְאִית (ואידו) נָמִי רָזָא
דְּשִׁלְמָא, וּבִגִּין כֶּךָ קָאִים אַחֲרֹן לְכַפָּרָא, לְנִכְסָא נִכְסֵת
קוּדְשִׁין. וְעַל פּוּמִיָּה (הוּא אָמַר) (דברים כא ח) כִּפֹּר לְעַמּוּד
יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר פָּדִיתָ.

לֹא תִנְאַף (שמות כ יד), בְּרָזָא דְּמַלְכוּת (נ"א דְּצָדִיק).
דְּאַחִיד בָּהּ מֵאן דְּאַחִיד. וְאִיהוּ רָזָא דְּחֻכְמָתָא,
דִּהָא בְּנִסְת יִשְׂרָאֵל לֹא אֶתְחַבֵּרַת אֶלָּא בְּהִיּוּא דְּחַוִּי
לָהּ, דְּאִיהוּ צָדִיק יָסוּד עוֹלָם. דְּבָר אַחֲרָא, הָכִי
אוֹלִיפְנָא בְּרָזָא דְּמַהֲיֻמְנוּתָא. כִּפֹּר, לְקַבֵּל בְּנִסְת
יִשְׂרָאֵל. לֹא תִרְצָח, לְקַבֵּל דְּרָגָא דְּנִצְחָא. לֹא תִנְאַף,
לְקַבֵּל דְּרָגָא דִּיהוּדָא.

לשון הקודש

לֹא תִנְאַף (שמות כ), בְּסוּד הַמַּלְכוּת (של
הַצָּדִיק), שְׂאֵחוּז בָּהּ מִי שְׂאֵחוּז. וְהוּא סוּד
הַחֻכְמָה, שְׁהָרִי בְּנִסְת יִשְׂרָאֵל אִין
מִתְחַבֵּרַת אֶלָּא בְּאוֹתוֹ שְׂרָאוּי לָהּ, שֶׁהוּא
צָדִיק יָסוּד עוֹלָם. דְּבָר אַחֲרָא, כֶּךָ לְמַדְנֹו
בְּסוּד הַאֲמוּנָה, כִּפֹּר – בְּנִגְד בְּנִסְת
יִשְׂרָאֵל. לֹא תִרְצָח – בְּנִגְד דְּרָגָת הַנִּצְחָא.
לֹא תִנְאַף – בְּנִגְד דְּרָגָת הַהוּדָא.

פָּדִיתָ.

דָּבָר אַחֵר, כִּבְדֹּ, לְקַבִּיל (בראשית א יד) יְהִי מֵאֲרֹת,
 דְּעוֹבְדָא דְּבְרָאשִׁית. לֹא תִרְצָח, לְקַבִּל (שם א
 כ) יִשְׂרְצוּ הַמִּים שָׂרֵץ נֶפֶשׁ חַיָּה. בְּגִין כֶּךָ נֶפֶשׁ חַיָּה
 לֹא תִקְטוֹל. לֹא תִנָּאֵף, לְקַבִּיל (שם א כד) תּוֹצֵא הָאָרֶץ
 נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ. בְּגִין כֶּךָ, לֹא תִנָּאֵף בְּאִתְתָּא
 דְּלֹא מִינָךְ, דְּלֹא אִיהִי בֵּת זוֹנָה.

לֹא תִגְנֹב, לֹא תַעֲנֶה, לֹא תַחֲמֹד. דָּא הוּא סִיּוּמָא
 דְּעֵשֶׂר אֲמִירָן דְּאוֹרֵייתָא, לְקַבִּל עֵתִיקָא
 דְּעֵתִיקוֹן, רֵאשִׁיתָא דְּכָלָא לְאַחֲדָא סוּפָא בְּרִישָׁא,
 וְלִמְהֵי כָלָא חֵד. וְהֵא דְּלֹא שָׂאֲרִי בְּהוּ בְּקִדְמִיתָא.
 לְאוֹלָפָא רִזָּא עֵילָאָה, עַד אֲנִי אֶתֶר אֶתִּיחִיב רִשׁוּתָא
 לְמוֹשֶׁה לְאַסְתַּכְּלָא, וּמֵאֲנִי אֶתֶר קַבִּיל אוֹרֵייתָא,
 דְּהוּא מוֹעִיר אֲנָפִין.

וּבְגִין כֶּךָ אָמַר שְׁבַע אֲמִירָן, לְקַבִּל שְׁבַע דְּרָגִין
 עֵילָאִין, דְּרִמְיֻזִּין בְּקָרָא (דח"א כט יא) דְּלֶךְ ה'

לשון הקודש

סיומם של עשר האמירות של התורה, כְּנָגֵד עֵתִיק הַעֲתִיקִים, הֵרָאשִׁית שֶׁל הַכֹּל, לְאַחֲזוּ הַסּוּף בְּרִאשׁ, וְשִׁיחֵיהּ הַכֹּל אַחֵר. וְזֶה שְׂאִין מִתְחִיל בְּהֵם בְּרִאשׁוֹנָה, לְלַמֵּד סוּד עֲלִיזִין עַד לְאִיזָה מְקוֹם נִתְּנָה רִשׁוּת לְמוֹשֶׁה לְהַתְּבַנֵּן, וּמֵאִיזָה מְקוֹם קִבֵּל תּוֹרָה, שְׁחִיא מוֹעִיר אֲנָפִין.

וּמִשּׁוּם כֶּךָ אָמַר שְׁבַע אֲמִירוֹת, כְּנָגֵד

דָּבָר אַחֵר, כִּבְדֹּ – כְּנָגֵד יְהִי מֵאֲרֹת שֶׁל מַעֲשֵׂה בְרָאשִׁית. לֹא תִרְצָח – כְּנָגֵד (בראשית א) יִשְׂרְצוּ הַמִּים שָׂרֵץ נֶפֶשׁ חַיָּה. מִשּׁוּם כֶּךָ, נֶפֶשׁ חַיָּה אֵל תִּהְרֹג. לֹא תִנָּאֵף – כְּנָגֵד (שם) תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ. מִשּׁוּם כֶּךָ, לֹא תִנָּאֵף בְּאִשָּׁה שְׂאִינָה מִינָךְ, שְׂאִינָה בֵּת זוֹנָה.

לֹא תִגְנֹב, לֹא תַעֲנֶה, לֹא תַחֲמֹד – וְהוּא

הַגְדִּלָּה וכו'. וְעַד הַהוּא אֶתֶר אֶסְתַּכַּל מִשָּׂה, הָדָא
 הוּא דְכְּתִיב, (דברים ה ד) פָּנִים בְּפָנִים דְּכָר ה' עִמָּכֶם.
 פָּנִים, דָּא בְּרָא קִדִּישָׁא, בְּפָנִים, דָּא בְּרֵתָא.

פָּנִים, דָּא בְּרִית. בְּפָנִים, דָּא אָרוֹן. וְכִיּוֹן
 דְּאֶתְחַבְּרוּ, דְּכָר ה'. וּמֵאִי נִיהוּ. שְׁבַע
 אֲמִירוֹן, בְּאֵינוֹן תִּלְתָּא דְּרִגִּין עִילָאִין דְּעִתִּיקָא
 קִדִּישָׁא, אֶתְאַמְרוּ לְקַבְּלִיהוֹן תִּלְתָּא אֲמִירוֹן בִּתְרָאִין,
 וּסְלִיקוּ מִתַּתָּא לְעִילָא.

וְאָמַר לֹא תִגְנֹב, לְקַבֵּל אֵימָא עִילָאָה, בִּינָה,
 דִּינְקָא מַחְכְּמָה. וּמֵאֵן דְּאִית בִּיה בִּינָה,
 אִיקְרִי מִכִּין דְּכָר מִתּוּךְ דְּכָר. כְּמֵאֵן דְּגִנְיב (דף נה
 ע"ב) וְנִסִּיב מַה דְּאִית בְּלָבָא דְּחֻכָּם, דְּאוּלִּיף לִיה
 חֻכְמָתָא, וְאוּלִּיף לִיה אוֹרֵייתָא. וְאַף עַל גַּב
 דְּאֶשְׁתְּרִי לְגַבִּיה בִּינָה לִינְקָא מַחְכְּמָתָא. גְּנִיבָא אִית
 מִסְטָרָא אַחֲרָא דְּאָסִיר, וְאָמַר לֹא תִגְנֹב סֵתָם.

לשון הקודש

שֶׁל הַעֲתִיק הַקָּדוֹשׁ, נֶאֱמָרוּ כְּנֻגָּדָם שְׁלֹשׁ
 אֲמִירוֹת אַחֲרוֹנוֹת, וְעָלוּ מִמֶּסְדָּה לְמַעְלָה.
 וְאָמַר (שמות כ) לֹא תִגְנֹב, כְּנֻגָּד הָאֵם
 הָעֲלִיוֹנָה, בִּינָה, שְׁיוֹנְקָת מַחְכְּמָה. וּמִי
 שֵׁישׁ בּוֹ בִּינָה, נִקְרָא מִכִּין דְּכָר מִתּוּךְ
 דְּכָר. כְּמִי שְׁגוּב וְלֹקַח מַה שֵׁישׁ בְּלָב
 הַחֻכָּם, שְׁמֻלְמָדוֹ חֻכְמָה וּמִלְמָדוֹ תוֹרָה.
 וְאַף עַל גַּב שְׁהִתְרָה לוֹ בִּינָה לִינְקָא

שְׁבַע דְּרָגוֹת עֲלִיוֹנוֹת שְׁרָמוּזוֹת בְּכַתּוּב
 שֶׁל לֶךְ ה' הַגְדִּלָּה וְגו'. וְעַד אוֹתוֹ הַמָּקוֹם
 הַתְּבוּנָה מִשָּׂה. זֶהוּ שְׁכָתוּב (דברים ה) פָּנִים
 בְּפָנִים דְּכָר ה' עִמָּכֶם. פָּנִים – זֶה הַבֵּן
 הַקָּדוֹשׁ. בְּפָנִים – זֶה הַבֵּת.

פָּנִים – זֶה הַבְּרִית. בְּפָנִים – זֶה הָאָרוֹן.
 וְכִיּוֹן שְׁהִתְחַבְּרוּ, דְּכָר ה'. וּמִי הוּא? שְׁבַע
 אֲמִירוֹת, עִם אוֹתָם שְׁלֹשׁ דְּרָגוֹת עֲלִיוֹנוֹת

לֹא תַעֲנֶה, לְקַבִּיל דְּרָגָא עֵילָאָה דְּחִכְמָתָא. דִּהָא
 בַּר נָשׁ לֹא יָכִיל לְאַתְבָּא פְתָנָם, אֶלָּא בְּגִין
 דְּרָגָא דְּרוּחָא עֵילָאָה דְּחִכְמָתָא דְּאִית בֵּיה.
 דְּכִתִּיב, (איוב טו ב) הֶחֱכַם יַעֲנֶה דַּעַת רוּחַ. וְאִם עַל גַּב
 דְּהָאֵי עֲנִיָּיָה דְּאִיהוּ עָנִי, אִית בֵּיה קִיּוּמָא דְּעֵלְמָא,
 וְאִית לֵיה בָּהּ סִיּוּעַ עֵילָאָה, לְמַנְדַּע לְמַאֲרִיָּה, וְאִיהִי
 בְּרָזָא דְּמַחֲשַׁבְתָּא. אִית עֲנִיָּיָה מִסְטָרָא אַחֲרָא
 דְּאַסִּיר, דְּכִתִּיב (שמות כ טז) לֹא תַעֲנֶה בִּרְעֶךָ עַד שֶׁקֶר.

לֹא תַחְמֹד (שם כ יז), לְקַבִּיל דְּרָגָא סְתִימָאָה עֵילָאָה,
 דְּכָל מַחֲשַׁבְתָּן בֵּיה תִּלְיִין, וְלִית בְּעֵלְמָא
 דִּינְדַּע הַהוּא דְּרָגָא, בְּגִין דְּאִיהוּ סְתִימָאָה דְּסְתִימִין.
 וְכַד סָלִיק בְּמַחֲשַׁבָּה עֵילָאָה, לְמִיבְרָא, עֵלְמָא
 עֵילָאָה וְעֵלְמָא תַתָּאָה, כּוּלָּא הוּוּ בְּרַגְעָא חֲדָא.
 הָדָא הוּא דְּכִתִּיב, (ישעיה מח יג) יַעֲמְדוּ יַחְדּוּ. וְהַהוּא
 מַחֲשַׁבָּה סְתִימָא.

לשון הקודש

בַּהּ סִיּוּעַ עֲלִיּוֹן לְהַכִּיר אֶת רַבּוֹנוֹ, וְהִיא
 בְּסוּד הָאִמּוּנָה – יֵשׁ עֲנִיָּה מִצַּד אַחֵר
 שְׁאִסּוּרָה, שְׁכַתּוֹב (שמות כ) לֹא תַעֲנֶה בִּרְעֶךָ
 עַד שֶׁקֶר.

לֹא תַחְמֹד (שם), בְּגִנְדַּ הַדְּרָגָה הַנִּסְתָּרָה
 הָעֲלִיּוֹנָה שְׁכָל הַמַּחֲשָׁבוֹת תִּלְוִיּוֹת בָּהּ,
 וְאִין בְּעוֹלָם מִי שֶׁיִּכְיֹר הַדְּרָגָה הַזֹּאת, מִשּׁוּם
 שֶׁהִיא נִסְתָּרָה הַנִּסְתָּרִים. וְכִשְׁעֵלָה

מִהַחֲכָמָה – גִּנְבָה יֵשׁ מִצַּד אַחֵר שְׁאִסּוּר,
 וְאָמַר לֹא תִגְנֹב סֶתֶם.

לֹא תַעֲנֶה (שם), בְּגִנְדַּ דְּרָגָה עֲלִיּוֹנָה שֶׁל
 חֲכָמָה. שֶׁהִרִי אִין יָכוֹל אָדָם לְהַשִּׁיב
 דְּבַר, אֶלָּא מִשּׁוּם הַדְּרָגָה שֶׁל רוּחַ עֲלִיּוֹנָה
 שֶׁל חֲכָמָה שֶׁיֵּשׁ בּוֹ, שְׁכַתּוֹב (איוב טו) הֶחֱכַם
 יַעֲנֶה דַּעַת רוּחַ. וְאִם עַל גַּב שְׁהַעֲנִיָּה הַזֹּאת
 שֶׁהוּא עוֹנָה יֵשׁ בָּהּ קִיּוּם הָעוֹלָם, וְיֵשׁ לוֹ

וַיִּבְרַח נָשׁ לְתַתָּא, אֵית לִיה מַחְשָׁבָה סְתִימָא, דְּלִית דִּידַע בָּהּ, בַּר קוֹדֶשָׁא בְּרִידָהּ הוּא בְּלַחֲדוּי. וַיַּהֲבֵה לִיה לְבַר נָשׁ, לְמַחְשַׁב מְלִין דְּאֻרִּיתָא, מְלִין דְּמַצּוֹת. בְּגִין דְּהִתְהִי מַחְשָׁבָה עִילָאָה, נִגְדָא מְבוּעֵין דִּילָהּ, לְאַתְרָא דְּחֻכְמָתָא, וְלֹא אֶתְפָּרֵשׁ בְּלָל. וַיִּמְהִיֵּא חֻכְמָתָא עִילָאָה נִפְקָא תוֹרָה. וְנִגִּיד שְׁקִיּוֹתָא עַד תְּהוּא אֶתֶר דְּחֻכְמָה תַּתָּאָה, דְּאִיקָרִי מַצּוֹת.

וְעַל דָּא מֵאן דְּחָשִׁיב לְמַעַבְדַּ מַצּוֹת, כְּאֵלּוּ עֲשֹׂאָהּ. בְּגִין דְּגֵרִים לְמִיתִי סִיפּוּקָא דְּבִרְכָּאן, מִתְּהוּא מַחְשָׁבָה עִילָאָה, לְאַתֵּר דְּאִיקָרִי מַצּוֹת. וְכְּאֵלּוּ עֲשֹׂאָהּ. כְּמָה דְּאַתָּ אָמַר (במדבר טו לט) וְעֲשִׂיתֶם אֹתָם. מַחְשָׁבָה וְדַאי רִישָׁא דְּכוּלָּא. וְאַף עַל גַּב דְּבִסְטָרָא דְּמַחְשָׁבָה עִילָאָה אֶתְיַהֲב לִיה רְשׁוּתָא

לשון הקודש

למקום החכמה, ואין נפרדים כלל. ומאותה החכמה העליונה יצאה תורה, ושופעת השקאה עד אותו מקום החכמה התחתונה, שנקראת מצוה.

ועל כן, מי שחושב לעשות מצוה, כאלו עשאה, משום שגורם להביא הנאת הברכות מאותה המחשבה העליונה למקום שנקרא מצוה. וכאלו עשאה, כמו שנאמר ועשיתם אתם. המחשבה ודאי

במחשבה העליונה לברא העולם העליון והעולם התחתון, הכל היו ברנע אחד. והו שפיתוב (ישעיה מז) יעמדו יחדו. ואותה המחשבה נסתרת.

וכן אדם למטה יש לו מחשבה נסתרת, שאין מי שמכיר אותה פרט לקדוש ברוך הוא לבדו, ונתנה לאדם לחשב דברי תורה ודברי מצוה, משום שאותה מחשבה עליונה משפיעה מענינותיה

לְמַחֲשֵׁב. מְלִין דְּמִצְוָה מוֹתֵר, מְלִין דְּלֹא מִצְוָה,
אַסִּירֵן, דְּכָתִיב לֹא תַחֲמֹד.

וְתָא חֲזִי, מַאי טַעְמָא בְּלָחוּ אַמִּירָאן, לְקַבֵּל כָּל
בְּתָרָא, מִצְוֹת עֲשֵׂה בְּאַתְרָא דְּחֲזִי לֵיהּ,
מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה בְּאַתְרָא דְּחֲזִי לֵיהּ. וְאֵינוֹן תְּלָתָא
בְּתָרָאי, אֵינוֹן לֹא תַעֲשֶׂה, מְכַלֵּל דַּעֲשֵׂה,
בְּדֹאקִימָנָא בְּכוּלָּא, אִף עַל גַּב דְּהֵאִי שָׂרִי, הֵאִי
אַסּוּר. דְּבִגִּין דְּאֵינוֹן לְקַבֵּל עֲתִיקָא דַּעֲתִיקִין,
דְּחֶסֶד וְרַחֲמִים גְּדוּלִים בֵּיהּ שָׂרִיין, וְלֹא אֶתְחֲזִי
אַלָּא לְמִצְוֹת עֲשֵׂה. בְּגִינִי כִּךְ דִּיִּיק מְנִיחֵהוּ, דְּלֹא
יִתְפְּנִי בַּר נֶשׁ לְסִטְרָא אַחֲרָא, וְרָשִׁים לָחוּ בְּמִצְוֹת
לֹא תַעֲשֶׂה.

וְאַזְחִיר לֹון לְבִנִי נִשָּׂא בְּלֹאוּ, עַל הֵאִי אַמִּירָה
בְּתָרָא, דְּאִיהּ בְּלָלָא בְּתָרָא

לשון הקודש

מְכַלֵּל שֶׁל עֲשֵׂה, בְּשִׁבְאַרְנוּ בְּכֹל. אִף עַל
גַּב שְׁזֵה מִתֵּר – זֶה אַסּוּר. שְׁמִשּׁוּם שְׁהִים
כְּנֻגָּד עֲתִיק הַעֲתִיקִים, שְׁחֶסֶד וְרַחֲמִים
גְּדוּלִים שְׁרוּיִים בּוֹ, וְאֵין נִרְאֶה אַלָּא
לְמִצְוֹת עֲשֵׂה, מִשּׁוּם כִּךְ דִּיִּיק מִהֶם, שְׁלֹא
יִתְפַּנֵּה אָדָם לְצַד הָאַחֵר, וְרָשִׁים אוֹתָם
בְּמִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה.

וְחֲזִיר אֶת בְּנֵי הָאָדָם בְּלֹאוּ עַל

רֹאשׁ לְכֹל. וְאִף עַל גַּב שְׁכַצֵּד הַמַּחֲשָׁבָה
הַעֲלִינָה נִתְּנָה הָרְשׁוּת לְחֹשֵׁב – דְּבִרֵּי
מִצְוָה מִתֵּר, דְּבָרִים שְׁאִינֶם מִצְוָה
אַסּוּרִים, שְׁכָתוּב לֹא תַחֲמֹד.

וְכֹא רֹאֶה, מָה הַמַּעַם כָּל הָאִמִּירוֹת כְּנֻגָּד
כָּל כְּתֵר – מִצְוֹת עֲשֵׂה בְּמָקוֹם הָרְאוּי לָהּ,
מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה בְּמָקוֹם הָרְאוּי לָהּ.
וְאוֹתָן שְׁלֹשׁ הָאֲחֵרוֹנוֹת, הֵן לֹא תַעֲשֶׂה,

דְּאוּרֵייתָא, וּמֵאֵן דְּעֵבֶר עַל הָאֵי, בְּאֵלֹי עֵבֶר עַל
כָּל אוּרֵייתָא. בְּגִין דְּאִיהוּ לְעִילָא, רֵאשִׁיתָא דְּכָלָא,
כָּלָלָא דְּכָלָא. וְאִי בֶר נָשׁ עֵבֶר עַל הָאֵי, וְאַסְטִי
מִחֲשַׁבְתִּיה מִן אוֹרְחִין דְּאוּרֵייתָא, כְּדִין אֶתְדַּבֵּק
בְּסִטְרָא אַחֲרָא, בְּסִטְרָא דְּשִׁקְרָא, וּכְדִין אֶתִּי לִידֵי
לֹא תַעֲנֶה בְּרַעְדָּא עַד שִׁקְרָא. כְּדֵאשְׁכָּחנָא בְּאַחֲרָא,
דְּחִמִּיד בְּרָמָא דְּנָבוֹת חִזְרַעֲאֵלִי, וּכְדִין אֶסְחִידוּ
עֲלֵיהּ שִׁקְרָא, וּמַהֲאִי אֶתִּי בֶר נָשׁ לְמַעַבֵּר עַל
כְּלָהּ אֶמִירָן.

אַבְל בְּדִ אִיהוּ אָזִיל בְּאוֹרְחִין דְּאוּרֵייתָא, וְחָשִׁיב
בְּפִקּוּדוּי, כְּדִין אֶתְפַּשְׁטָא חֲתִיא מִחֲשַׁבָּה
בְּכָלָהּ דְּרַגְוִין, מִסִּטְרָא דְּאַמֶּת, סִטְרָא
דְּמַחֲמִנּוּתָא עִילָאָה.

וְתָא חֲזִי, דְּהָא נְעִיצִין כְּלָהּ אֶמִירָן, סוּפָא
בְּרִישָׁא, וְרִישָׁא בְּסוּפָא. רִישָׁא לְמַנְדַּע

לשון הקודש

בְּאַחֲרָא, שְׁחִמַד אֶת כָּרִם נָבוֹת
חִזְרַעֲאֵלִי, וְאֵן הֶעִידוּ עָלָיו שִׁקְרָא, וּמָזָה
בָּא אָדָם לְעֵבֶר עַל כָּל הָאֲמִירוֹת.
אַבְל כְּשֶׁהוּא הוֹלֵךְ בְּדַרְכֵי הַתּוֹרָה
וְחוֹשֵׁב בְּמַצּוּוֹתָיו, אֵזִי מִתְפַּשְׁטָת אוֹתָהּ
מִחֲשַׁבָּה בְּכָל הַדְּרָגוֹת מֵצֵד הָאֶמֶת, הַצֵּד
שֶׁל הָאֲמוּנָה הָעֲלִיּוֹנָה.

וּבֹא רֵאָה, הָרִי כָּל הָאֲמִירוֹת נְעוּצוֹת –

הָאֲמִירָה הָאַחֲרוֹנָה הַזֹּאת, שֶׁהוּא הַכָּלָל
הָאַחֲרוֹן שֶׁל הַתּוֹרָה. וּמִי שֶׁעוֹבֵר עַל זֶה,
כְּאֵלֹו עֵבֶר עַל כָּל הַתּוֹרָה, מִשּׁוּם שֶׁהוּא
לְמַעַלָּה, הִרְאֵשִׁית שֶׁל הַכָּל, הַכָּלָל שֶׁל
הַכָּל. וְאִם אָדָם עוֹבֵר עַל זֶה וּמַמָּה
מִחֲשַׁבְתּוֹ מְדַרְכֵי הַתּוֹרָה, אֵזִי נִדְּבָק בְּצֵד
הָאַחֵר, בְּצֵד הַשִּׁקְרָא, וְאֵזִי בָּא לִידֵי (שְׁמוֹת כ)
לֹא תַעֲנֶה בְּרַעְדָּא עַד שִׁקְרָא. כְּפִי שֶׁמִּצְאָנוּ

לְקוֹדֶשׁא בְּרִיד הוּא בְּמַחֲשַׁבְתִּיה. סוּפָא דְלֹא
לְאַסְטָאָה מַחֲשַׁבְתִּיה וְרַעוּתִיה לְסַטְרָא אַחֲרָא. וְכֵד
בַּר נֶשׁ מִתְדַבֵּק בְּהָא, בְּדִין בְּלָהוּ עֲלָמִין מִתְמַלְאן
בְּרַכָּאן עִילָאִין דְּנִגְדִין מִן עֲתִיקָא סְתִימָא דְכֻלָּא.

וְכֵד נִחְתּוּ, בְּלָהוּ אֶתְקִשְׁרוּ בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי, וְדָא
יַעֲקֹב. בְּגִין כֵּךְ שְׁבִיעָאָה לְקַבְלִיה, דְּבִלָּהוּ
שִׁבְעָה אֶתְקִשְׁרוּן בֵּית. וְכִיּוֹן דְּהָאִי אֶרֶץ, בְּנִהֲרִי עִם
בְּנֵהָא, דְּבִלָּהוּ שִׁבְעָה אֶתְקִשְׁרוּן לְאַנְהָרָא, וְכִיּוֹן
אַרְבַּעָה בּוֹסוֹת, אַרְבַּעָה גְּאוּלוֹת.

קִידוּשׁ עַל הַיּוֹן, לְקַבְלִיה דְּדוֹד. הַגְּדָה, לְקַבְלִיה
דְּיַעֲקֹב. בְּרַכַּת הַמּוֹזֵן, לְקַבְלִיה דְּיִצְחָק.
הִלֵּל הַגָּדוֹל, לְקַבְלִיה דְּאַבְרָהָם.

מִתַּתָּא לְעִילָא סָלִיק בְּגִיּוֹנָא דָּא, מִצָּה, לְקַבְלִיה
דְּדוֹד. שְׁבוּעוֹת, לְקַבְלִיה דְּיַעֲקֹב. רֹאשׁ

לשון הקודש

בְּנִגְדוּ, שְׁכַל הַשְּׁבַעָה נִקְשָׁרִים בּוֹ. וְכִיּוֹן
שְׁהָאֶרֶץ הַזֹּאת, בְּאֹר עִם בְּנֵיהּ, שְׁכַל
הַשְּׁבַעָה נִקְשָׁרִים לְהָאִיר, וְאִזּוּ אַרְבַּע
בּוֹסוֹת, אַרְבַּע הַגְּאוּלוֹת.

קִידוּשׁ עַל הַיּוֹן – בְּנִגְד דוֹד. הַגְּדָה –
בְּנִגְד יַעֲקֹב. בְּרַכַּת הַמּוֹזֵן – בְּנִגְד יִצְחָק.
הִלֵּל הַגָּדוֹל – בְּנִגְד אַבְרָהָם.

מִמַּטָּה לְמַעְלָה עוֹלָה כְּמוֹ זֶה. מִצָּה –
בְּנִגְד דוֹד. שְׁבוּעוֹת – בְּנִגְד יַעֲקֹב. רֹאשׁ

סוּף בְּרֹאשׁ, וְרֹאשׁ בְּסוּף. הָרֹאשׁ –
לְהַכִּיר אֶת הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ. הַסוּף – שְׁלֹא לְהַטּוֹת
מַחֲשַׁבְתּוֹ וְרִצּוֹנוֹ לְצַד הָאַחֵר. וּכְשֶׁאֲדָם
נִדְבֵק בְּזֶה, אִזּוּ כָּל הָעוֹלָמוֹת מִתְמַלְאִים
בְּבִרְכוֹת עֲלִיוֹנוֹת שְׁשׁוּפָּעוֹת מִהֶעֱתִיק
הַנִּסְתָּר שֶׁל הַכֹּל.

וּכְשִׁינְדוּת, בְּלֵן מִתְקַשְּׁרוֹת בַּיּוֹם
הַשְּׁלִישִׁי, וְזֶה יַעֲקֹב. מִשּׁוּם כֵּךְ הַשְּׁבִיעִי

הַשָּׁנָה, לְקַבְּלָהּ דִּיצְחָק. סוּפוֹת, לְקַבְּלָהּ
 דְּאַבְרָהָם. וְאֵף עַל גַּב שְׂבָאֲרָנוּ כִּנְגַד אַהֲרֹן,
 כָּלֹא חֵד. וְכִיּוֹן שֶׁהִגִּיעוּ לְמָקוֹם הַשְּׁלָם
 שֶׁל יַעֲקֹב, אָמְרוּ הֵלֵל הַגָּדוֹל.

דְּבַר אַחֵר זֶה יִתְּנוּ, כַּמָּה אֵית לֹון לְבִנֵּי נֶשָׂא
 לְאַסְתִּמְרָא בְּאַזְרֵייהוּ, דְּכֵד תְּהוּא זַכָּא
 אֲזִידֵבן, בְּלִחוּ עֶשֶׂר דְּרָגִין אֲסִתִּימוּ נְהוּרֵייהוּ, דְּהָא
 לָא נָגִיד נְהִירוּ דְּעִתִּיקָא, אֶלָּא בְּגִינִיָּה לְתוּעֵלְתָא
 עַל אֶרְעָא. וּמֵאן דְּעֵבֵר עַל דָּא, עֵבֵר עַל כָּל
 פִּיקוּדֵיִיא. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּרַחֲמֵימוּ סְגִיָּא, יְהִב
 שְׂבֵת לְנִטְרָא לְקַבְּלָהּ, דְּשָׁקִיל בְּכָל פִּיקוּדֵיִיא.

וְעַל דָּא עֶשֶׂר גָּרָה, דְּאַהֲדַר לְאַתְרֵיהּ, אֵיהוּ כּוּפֵר
 נֶפֶשׁ, וְנִהְרִין לְאַתְרָא דְּאִיקָרִי נֶפֶשׁ, מֵאַתְרָא
 דְּיִשְׂרָא"ל. וְשָׁמַיִם נְהִירִין לְהָא אֶרֶץ, וְיַהֲבִין לָהּ

לשון הקודש

אֶלָּא בְּשִׁבְלֹו, לְתוּעֵלַת עַל הָאֶרֶץ, וּמִי
 שְׁעֵבֵר עַל זֶה, עֵבֵר עַל כָּל הַמְצוּוֹת.
 וְהַקּוּדֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאַהֲבָה רַבָּה נָתַן
 הַשְּׂבֵת לְשִׁמְרָה כִּנְגַדוּ, שְׁשָׁקוּלָה לְכָל
 הַמְצוּוֹת.

וְעַל כֵּן עֲשִׂירִים גָּרָה, שֶׁהַחֲזִיר לְמָקוֹמָם,
 הוּא כֹפֵר נֶפֶשׁ, וּמֵאִירִים לְמָקוֹם שְׁנִקְרָא
 נֶפֶשׁ, מִהַמָּקוֹם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְהַשְּׁמַיִם

הַשָּׁנָה - כִּנְגַד יִצְחָק. סְכוּת - כִּנְגַד
 אַבְרָהָם. וְאֵף עַל גַּב שְׂבָאֲרָנוּ כִּנְגַד אַהֲרֹן
 - הַכֹּל אַחֵד. וְכִיּוֹן שֶׁהִגִּיעוּ לְמָקוֹם הַשְּׁלָם
 שֶׁל יַעֲקֹב, אָמְרוּ הֵלֵל הַגָּדוֹל.

דְּבַר אַחֵר זֶה יִתְּנוּ, כַּמָּה יֵשׁ לְבִנֵּי אָדָם
 לְהִשְׁמַר בְּדִרְכֵיהֶם, שְׂכַאֲשֶׁר הַצִּדִּיק
 הֵהוּא נִמְכָּר, כָּל עֶשֶׂר הַדְּרָגוֹת הַסְתִּירוּ
 אֲוֵרוֹתֵיהֶם, שֶׁהֵרִי אֵין שׁוֹפֵעַ אוֹר הָעֵתִיק

כָּל תִּקְוַנְהָא לְאַתְחֲבָרָא לְעִילָא.

וְתָא חַוִּי, (תהלים יט ב) כְּתִיב הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד
 אֵל. מֵאֵן שָׁמַיִם. שְׁמִיָּא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
 מְסַפְּרִים לְאַתְרָא דְאִיקְרִי כְבוֹד אֵל. מֵאֵן כְּבוֹד אֵל.
 בְּרִיתִיה דְּאַבְרָהָם, דְּאִיקְרִי אֵל. אֵל, דָּא אַבְרָהָם.
 מֵאִי מְסַפְּרִים. בְּמָה דְאַתְּ אָמַר (איוב כח כז) אִזּוּ רָאָה
 וַיְסַפֶּרָהּ. מֵאִי וַיְסַפֶּרָהּ. בְּמָה דְאַתְּ אָמַר (שם כח
 ט) מְקוֹם סִפִּיר אֲבַנְיָהּ. וַאֲיֵנוּן שְׁמִיָּא, מִתְקַנִּין לָהּ
 בְּכָל תִּיקְוַנְהָא, לְהֵאִי כְבוֹד אֵל.

וְעַל דָּא יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, מֵיִיתִין לָהּ נְהִירוֹ
 בְּלַחֲשׁוֹ, מִמַּבּוּעָא דְלְעִילָא, וְאוֹמְרִין בְּרוּךְ
 שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד.

וְאַתְרֵי דְאִיקְרִי שָׁמַיִם אֶסְתִּיד בְּחוּן. וְעַל דָּא עִי"ן
 וְדִלִּי"ת אֵינוֹן רַבְרַבִּין, לְמַהֲוֵי סַחְדִּין.

לשון הקודש

(כח) אִזּוּ רָאָה וַיְסַפֶּרָהּ. מַה זֶה וַיְסַפֶּרָהּ? כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר (שם) מְקוֹם סִפִּיר אֲבַנְיָהּ. וְאוֹתָם
 הַשָּׁמַיִם מִתְקַנְנִים אוֹתָהּ בְּכָל תִּקְוַנְיָהּ, אֵת
 כְּבוֹד הָאֵל הַזֶּה.

וְעַל זֶה יִשְׂרָאֵל לְמַטָּה מְבִיאִים לָהּ הָאֲרָה
 בְּלַחֲשֵׁהּ, מִמְּקוֹר שְׁלֹמֶעֱלָה, וְאוֹמְרִים
 בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד.
 וְהַמְּקוֹם שֶׁנֶּקְרָא שָׁמַיִם מַעֲיָד בָּהֶם. וְעַל

מְאִירִים לְאֶרֶץ הַזֶּה, וְנוֹתְנִים לָהּ כָּל
 תִּקְוַנְיָהּ לְהַתְחַבֵּר לְמַעְלָה.

וּבֵא וּרְאֵה, כְּתוּב (תהלים יט) הַשָּׁמַיִם
 מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל. מִי הַשָּׁמַיִם? הַשָּׁמַיִם
 שֶׁל הַקּוּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מְסַפְּרִים לְמְקוֹם
 שֶׁנֶּקְרָא כְבוֹד אֵל. מִי זֶה כְבוֹד אֵל? בְּתוֹ
 שֶׁל אַבְרָהָם שֶׁנֶּקְרָאת אֵל. אֵל זֶה
 אַבְרָהָם. מַה מְסַפְּרִים? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (איוב

שָׁמַיִם, דְּכָתִיב (דברים ל יט) הֶעֱדָתִי בָכֶם הַיּוֹם אֶת
הַשָּׁמַיִם, דָּא יַעֲקֹב, אֲתָרָא דְשָׁמַיִם. וּמָנָא לֹן דְּאִיחִי
אֶסְהִידֵת. דְּכָתִיב וְאֵת הָאָרֶץ. וְכָתִיב (תהלים פט
לח) בִּירַח יִכּוֹן עוֹלָם וְעַד בִּשְׁחַק נֶאֱמָן.

וְכֵד יִשְׂרָאֵל בְּשָׁלִימוֹ בְּדַתּוֹ (בְּדַתּוֹ), סִהָדִין שְׁלִימִין
סִהָדִין בְּהוֹ, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּבְנִסַּת יִשְׂרָאֵל,
וּבְהָהוּא זְמָנָא נָגִיד טָלָא דְלַעִילָא, מֵאֲתָרָא דְעֵתִיקָא.
אִימָתִי, כִּד אֵינּוֹן בִּיחּוּדָא. הָדָא הוּא דְכָתִיב, (שה"ש ה
ב) שְׂרָאשֵׁי נִמְלָא טָל. חוֹשְׁבֵן (דף נו ע"א) ט"ל: יְהו"ה
אֲחָד. קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּבְנִסַּת יִשְׂרָאֵל. דְּבְהָהוּא
שַׁעֲתָא אֲתַחֲזוּן יִשְׂרָאֵל לְטָלָא.

וְיִשְׂרָאֵל דִּידַעִין בְּהוֹן, אֵינּוֹן מִיַּחֲדִין לֹון תִּרִי
זְמַנִּי בִּיּוֹמָא. חַד בְּסִטְרָא דִּימָמָא, וְחַד
בְּסִטְרָא דְלֵילִיא.

לשון הקודש

בֶּן עֵינָן וְדַל"ת גְּדוּלוֹת, לְהִיּוֹת עֲדִים. וּבִאֲתוֹ הַזְמַן שׁוֹפֵעַ הַטָּל שְׁלֻמְעֵלָה
שָׁמַיִם, שְׁכָתוֹב (דברים ל) הֶעֱדָתִי בָכֶם הַיּוֹם
אֶת הַשָּׁמַיִם, זֶה יַעֲקֹב, מְקוֹם הַשָּׁמַיִם.
וּמִנֵּין שֶׁהִיא מַעֲיָדָה? שְׁכָתוֹב וְאֵת הָאָרֶץ.
וְכָתוֹב (תהלים פט) בִּירַח יִכּוֹן עוֹלָם וְעַד
בִּשְׁחַק נֶאֱמָן.

וְכֵאשֶׁר יִשְׂרָאֵל בְּשָׁלְמוֹת כְּמוֹ שֶׁהָיוּ
(בְּרִאיוֹ), עֲדִים שְׁלָמִים מַעֲיָדִים בָּהֶם,
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וּבְנִסַּת יִשְׂרָאֵל,
וּבִאֲתוֹ הַזְמַן שׁוֹפֵעַ הַטָּל שְׁלֻמְעֵלָה
מִמְקוֹם הָעֵתִיק. מָתִי? בְּשֶׁהֶם בִּיחּוּד. וְהוּא
שְׁכָתוֹב (שיר ה) שְׂרָאשֵׁי נִמְלָא טָל. חֲשָׁבוֹן
טָל: יְהו"ה אֲחָד. הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם
בְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל. שְׁבִאוֹתָהּ הַשְּׁעָה יִהְיוּ
רְאוּיִים יִשְׂרָאֵל לְטָל.
וְיִשְׂרָאֵל שְׁמִכִּירִים אוֹתָם, הֵם מִיַּחֲדִים
אוֹתָם פְּעָמִים בְּיוֹם – אֲחָד בְּצַד הַיּוֹם,
וְאֲחָד בְּצַד הַלַּיְלָה.

וּבְמַה־הוּא טָלָא, וְמִינִין מִיִּתְיֵיא לְאַחִיא לְעֵלְמָא
דְּאַתִּי. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (דניאל יב

ב) וְרַבִּים מִיִּשְׁנֵי אֲדָמַת עֶפְרָיִם יִקְיֻצּוּ. מִיִּשְׁנֵי, בְּמַה
דְּאַתְּ אָמַר, (שה"ש ה ב) אֲנִי יִשְׁנָה וְלִבִּי עַר וְכוּ', אֶתְרָא
דְּלִבִּי. קוּל דְּדוּדִי, אֶתְרָא דְּאִיקָרִי קוּל, וְדָא יַעֲקֹב.
שְׂרָאֲשֵׁי נִמְלָא טָל, הֵינֵנו בְּרֻכּוֹת שָׁמַיִם, דְּאַתִּין
מְלַעִילָא לְהָאִי אֶתְרָא דְּאִיקָרִי שָׁמַיִם, כִּד אִיהוּ
בִּיחודָא עִם נִיקְבָּא, וְתִיקוּם מַעֲפָרָא.

וַיִּצְחַק כִּד בְּרִיד לִיה לְיַעֲקֹב, אָמַר, (בראשית כז
כח) וַיִּתֵּן לָךְ הָאֱלֹהִים מִטַּל הַשָּׁמַיִם. בְּגִין
דְּחֻזָּא דְּיַעֲקֹב יָרִית חֲהוּא אֶתְרָא. הָאֱלֹהִים, דָּא
אִימָא עִילָאָה. דְּעֶטְרָא לִיה בְּעִיטְרִין עִילָאִין,
לְאַזְדִּירוּגָא בְּמִטְרוּנִיתָא.

וְכִד מָטִי הָאִי טָלָא לְזַעֲרָא, מִסְטָרָא דְּצִפּוֹן
אֲגִלִּיד. וּמִסְטָרָא דְּדָרוּם נָגִיד. עַד דְּמָטִי

לשון הקודש

הַנִּקְבָּה, וְתִקּוּם מִן הָעֶפְרָא.
וּבְאַשְׁרִי יִצְחַק בְּרִיד אֶת יַעֲקֹב, אָמַר
(בראשית כז) וַיִּתֵּן לָךְ הָאֱלֹהִים מִטַּל הַשָּׁמַיִם,
מִשּׁוּם שְׂרָאָה שְׂיַעֲקֹב יוֹרֵשׁ אֶת הַמָּקוֹם
הַהוּא. הָאֱלֹהִים – זֶה הָאֵם הַעֲלִיּוֹנָה.
שְׂמַעְטָרַת אוֹתוֹ בְּעֶטְרוֹת עֲלִיוֹנוֹת,
לְהַתְחַבֵּר עִם הַגְּבִירָה.

וּבְשִׁמּוּנֵי הַטַּל הַזֶּה לְזַעֲרִי, מִצַּד הַצִּפּוֹן

וּבְמַה־טַל הַהוּא עֲתִידִים הַמֵּתִים לְהַחְיֹת
לְעוֹלָם הַבָּא. זֶהוּ שְׂכֵתוֹב (דניאל יב) וְרַבִּים
מִיִּשְׁנֵי אֲדָמַת עֶפְרָא יִקְיֻצּוּ. מִיִּשְׁנֵי – כְּמוֹ
שְׂנַאֲמֹר (שיר ה) אֲנִי יִשְׁנָה וְלִבִּי עַר וְכוּ',
הַמָּקוֹם שֶׁל לִבִּי. קוּל דְּדוּדִי – הַמָּקוֹם
שֶׁנִּקְרָא קוּל, וְזֶה יַעֲקֹב. שְׂרָאֲשֵׁי נִמְלָא
טָל – הֵינֵנו בְּרֻכּוֹת שָׁמַיִם, שְׂבָאִים לַמָּקוֹם
הַזֶּה שֶׁנִּקְרָא שָׁמַיִם, כְּשֶׁהוּא בִּיחוד עִם

לְכַסָּא הַכְּבוֹד. וְכֹד מָטִי לְכַסָּא הַכְּבוֹד, אֶתְרָא
 דְּאִיקָרִי אֶרֶץ, בְּדִין סְטָרָא דְּצִפּוֹן דְּאַחִיד בֵּיהּ,
 אֲנָלִיד וְיִתְעָבִיד שְׁלָג, וּבִיה אֶתְבָּרִי עֲלֵמָא. וְעַל דָּא
 אִיתְעָרוּ קַמָּאי, עוֹלָם מֵהִיכָן אֶתְבָּרִי, מִשְׁלָג שְׁתַּחַת
 כְּסָא הַכְּבוֹד.

וְעַל דָּא בְּדִינָא לָא קָאִים עֲלֵמָא, עַד דְּאִתְעָרוּ
 רַחֲמֵי. הֵדָּא הוּא דְּכֶתִיב, (תהלים יט ב) הַשָּׁמַיִם
 מִסְפָּרִים כְּבוֹד אֵל וּמַעֲשֵׂה יָדָיו מִגִּיד הֶרְקִיעַ. דָּא
 רְקִיעַ, דְּבִיה תִּלְיִין כָּל נְהוּרִין וְכוּכְבִּיָּא. וְדָא צִדִּיק,
 דְּאֲנִיגִיד לֹון לְהָא אֶתֶר דְּכְבוֹד.

יּוֹם לְיוֹם יִבִּיעַ אֲמַר, מָאן יּוֹם לְיוֹם, דָּא שְׁמִיָּא
 וְרְקִיעַ. וְלִילָה לְלִילָה יִתְּוּה דַּעַת, הָאִי אֶתְרָא
 דְּאִיקָרִי לִילָה אֲנִיגִיד לְגַבְרִיָּאל דְּאִיקָרִי לִילָה. מָאִי
 דְּקַבִּיל מֵאֶתְרָא דְּאִיקָרִי דַּעַת. וְהוּא חוֹן יָקָר וְנָעִים,

לשון הקודש

הַשָּׁמַיִם מִסְפָּרִים כְּבוֹד אֵל וּמַעֲשֵׂה יָדָיו
 מִגִּיד הֶרְקִיעַ. זֶה הֶרְקִיעַ שָׁבוּ תְלוּיִים כָּל
 הָאוֹרוֹת וְהַכּוֹכָבִים, וְזֶה צִדִּיק שְׁמִשְׁפִּיעַ
 אוֹתָם לְמָקוֹם הַזֶּה שֶׁל כְּבוֹד.

יּוֹם לְיוֹם יִבִּיעַ אֲמַר (שם), מִי זֶה יּוֹם לְיוֹם?
 זֶה הַשָּׁמַיִם וְהֶרְקִיעַ. וְלִילָה לְלִילָה יִתְּוּה
 דַּעַת - הַמָּקוֹם הַזֶּה שֶׁנִּקְרָא לִילָה,
 מִשְׁפִּיעַ לְגַבְרִיָּאל שֶׁנִּקְרָא לִילָה, מֵה
 שְׁקִיבֵל מֵהַמָּקוֹם שֶׁנִּקְרָא דַּעַת, וְהוּא (משלי

נִקְרָשׁ, וּמִצַּד הַדְּרוֹם שׁוֹפֵעַ, עַד שְׁמִינִיעַ
 לְכַסָּא הַכְּבוֹד. וּכְשֶׁמִּינִיעַ לְכַסָּא הַכְּבוֹד,
 הַמָּקוֹם שֶׁנִּקְרָא אֶרֶץ, אֵזִי צַד הַצִּפּוֹן
 שְׁאוּחִז בּוֹ נִקְדָּשׁ וְנַעֲשֵׂה שְׁלָג, וְכוּ נִבְרָא
 הָעוֹלָם. וְעַל זֶה הִתְעוֹרְרוּ הָרָאשׁוֹנִים,
 מֵהִיכָן הָעוֹלָם נִבְרָא? מִשְׁלָג שְׁתַּחַת כְּסָא
 הַכְּבוֹד.

וְעַל כֵּךְ הָעוֹלָם אֵינוֹ עוֹמֵד בְּדִין, עַד
 שְׁמַתְעוֹרְרִים רַחֲמִים. זֶהוּ שְׁכֶתוֹב (תהלים ט)

דַּגְנִיז דַּעֲתִיָּה, בְּהֵאִי אֶתְרָא דְלִילָה. וְגַבְרִיאֵל קָבִיל
מִתַּמָּן, וְהוּא דְאֶקְרִי לִילָה, וְאַנְגִּיד לְתַתָּאי רוּחַ
דַּעַת וִירָאֵת ה'.

אֵין אֱמָר וְאֵין דְּבָרִים, בְּגִין דְּכָלָא בְּלִחִישׁוֹ.
בְּכָל הָאָרֶץ יֵצֵא קִנּוּם, דָּא קִנּוּ הָאֱמָצְעִי,
דְּאַנְגִּיד לְהֵאִי אָרֶץ. הָדָר פְּרִישׁ מֵאֵן שָׁמַיִם, דָּא
שָׁמַשׁ. וְהוּא בְּחֻתָּן יוֹצֵא מִחֻפָּתוֹ, דָּא עֲטָרָה
שְׁעֵטְרָה לוֹ אִמּוֹ.

יִשְׁיֵשׁ בְּגִבּוֹר לְרוּץ אוֹרַח, לְאַנְהָרָא לְסִיחָרָא, מַהוּ
יִשְׁיֵשׁ בְּגִבּוֹר. בְּגִין דְּסֵטְרָא דְגִבּוֹרָה אִיתְעַר
בְּהֵחוּא זְמָנָא. מִקְצָה הַשָּׁמַיִם מוּצְאוֹ, דָּא רִישָׁא
דְּכוּלָּא. וְתִקּוּפָתוֹ עַל קְצוֹתָם, בְּגִין דְּהוּא מְקִיף
לְכוּלָּא, מִבְּרִיחַ מִן הַקְצָה אֶל הַקְצָה.

לשון הקודש

יֵצֵא מִחֻפָּתוֹ – זוֹ (שיר א) הַעֲטָרָה שְׁעֵטְרָה
לוֹ אִמּוֹ.

יִשְׁיֵשׁ בְּגִבּוֹר לְרוּץ אֹרַח (תהלים יט) לְהֵאִיר
לְלִבָּנָה. מַה זֶה יִשְׁיֵשׁ בְּגִבּוֹר? מְשׁוּם שֶׁצֶד
הַגִּבּוֹרָה מִתְעוֹרֵר בְּצֶד הַחוּא. (שם) מִקְצָה
הַשָּׁמַיִם מוּצְאוֹ – זֶה הָרֹאשׁ שֶׁל הַכֹּל.
וְתִקּוּפָתוֹ עַל קְצוֹתָם, מְשׁוּם שֶׁהוּא מְקִיף
לְכָל, (שמות כו) מִבְּרִיחַ מִן הַקְצָה אֶל הַקְצָה.

כד) הוּן יָקָר וְנָעִים, שֶׁגִּנּוּ דַּעַתוֹ בְּמָקוֹם
הַלִּילָה. וְגַבְרִיאֵל קָבִיל מְשָׁם, וְהוּא
שֶׁנִּקְרָא לִילָה, וּמִשְׁפִּיעַ לְתַתְּחוּנִים (ישעיה
יא) רוּחַ דַּעַת וִירָאֵת ה'.

אֵין אֱמָר וְאֵין דְּבָרִים (תהלים יט) – מְשׁוּם
שֶׁהַכֹּל בְּלִחִשׁ. בְּכָל הָאָרֶץ יֵצֵא קִנּוּם – זֶה
הַקִּנּוּ הָאֱמָצְעִי שֶׁמִּשְׁפִּיעַ לְאָרֶץ הַזֹּאת. חֲזֹר
פִּרְשׁ מִי הַשָּׁמַיִם? זֶה הַשָּׁמַשׁ. וְהוּא בְּחֻתָּן

וְאֵין נִסְתָּר מִחֲמַתּוֹ, הֵינּוּ דְכָתִיב (ירמיה כג כד) אִם יִסְתָּר אִישׁ בַּמִּסְתָּרִים. תּוֹרַת ה' תְּמִימָה, בְּמָה דַּאתְּ אָמַר (בראשית כה כז) וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם. מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ, בְּמָה דַּאתְּ אָמַר (ירמיה נא יא) נִשְׁבַּע ה' צְבָאוֹת בְּנַפְשׁוֹ. בְּגִין דְּהוּא אֲתִקִּין לָהּ עַל תִּיקוּנָהּ, וַיִּתֵּיב בְּבֵיתָא דִּילָהּ, וְזֶן לָהּ בְּכָל מָה דְּאַצְטְרִיכָא, וְעַל דָּא מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ.

עֲדוּת ה' נְאֻמָּנָה, דָּא אֲתָרָא דְיוֹסֵף, דְּאֶקְרִי עֲדוּת. אֲמַאי נְאֻמָּנָה. בְּגִין דְּהוּא אֲתָרָא דִּנְהָרָא, דְּלֹא יִכְזָבוֹן מִימּוֹי. מַחְבִּימַת פְּתִי, אֲתָרָא דְלִית לִיה דְּעֵתָא הוּא מַחְבִּים לָהּ, בְּתֵהוּא חֲכָמָה זַעִירָא דְקַבִּילִית מַזִּיחַ וְאוֹקְמוֹתָ, וּמַזִּי לָהּ לְפִרְנָסָא עֲלִמָּא. וַיַּהֲבֵא לְמָאן דְּלִית לִיה זְכוּתָא מְדִילִיה.

לשון הקודש

עֲדוּת ה' נְאֻמָּנָה (תהלים יט) – זֶה מְקוֹמוֹ שֶׁל יוֹסֵף, שֶׁנִּקְרָא עֲדוּת. לָמָּה נְאֻמָּנָה? מְשׁוּם שֶׁהוּא הַמְּקוֹם שֶׁמֶאִיר, שֶׁלֹּא יִכְזָבוּ מִימּוֹי. מַחְבִּימַת פְּתִי – הַמְּקוֹם שָׁאִין לוֹ דַּעַת, הוּא מַחְבִּים אוֹתָהּ בְּאוֹתָהּ חֲכָמָה קְטַנָּה שֶׁקִּבְּלָה מִמֶּנּוּ, וּפְרָשׁוּהָ, וּמָנָה אוֹתָהּ לְפִרְנָס אֵת הָעוֹלָם, וְנוֹתַנָּת לְמִי שָׁאִין לוֹ זְכוּת מִשְׁלוֹ.

וְאֵין נִסְתָּר מִחֲמַתּוֹ (תהלים יט) – הֵינּוּ שְׁכָתוֹב (ירמיה כג) אִם יִסְתָּר אִישׁ בַּמִּסְתָּרִים. תּוֹרַת ה' תְּמִימָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית כה כז) וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם. מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ – כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ירמיה נא) נִשְׁבַּע ה' צְבָאוֹת בְּנַפְשׁוֹ. מְשׁוּם שֶׁהוּא הִתְקִין אוֹתָהּ עַל תִּקּוּנָהּ, וַיֵּשֶׁב בְּבֵיתָהּ, וְזֶן אוֹתָהּ בְּכָל מָה שֶׁאַצְטְרִיכָהּ, וְעַל כֵּן מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ.

פִּקְוֵדֵי ה', אֵינוֹן דִּתְלִיין מִהֵיָּא דְאִתְפִּקְדוֹן
בְּיָדָה כָּל גְּנִיזין דְּמִלְכָּא, וְעַל דָּא יִשְׂרָיִם,
כְּמָה דְאֵת אִמֵּר (דברים לב ד) צְדִיק וְיִשָּׁר הוּא, וְצִדֵּק
אִיקְרִי הָכִי. מִשְׁמַחֵי לֵב, שְׂמִיחָה, דָּא כְּנֶסֶת
יִשְׂרָאֵל. וְאִמְתִּי הִיא בְּחֶדְוָה. בְּזִמְנָא דְאִתְחַבְּרַת
בְּלֵב הַשָּׁמַיִם.

מִצּוֹת ה' בָּרָה, כִּדִּין אִתְעֵבִידַת מִצְוָה בָּרָה.
בְּקִדְמִיתָא אִקְרִי מִצְוָה, הַשְׁתָּא דְשִׁרְיָא
עָלָה תוֹרָה שְׂבֻכְתָּב, אִקְרִי מִצְוָה בָּרָה. כְּמָה
דְאֵת אִמֵּר (שה"ש ו י) בָּרָה כְּחֶמְה. וְצִדִּיק וְצִדֵּק
בְּשִׁיקוּלָא חֲדָא.

מְאִירַת עֵינָיִם. (זכריה ד י) עֵינֵי ה' הֵמָּה מְשׁוּמְטִים.
מֵאֵי טַעְמָא מְאִירַת. בְּקִדְמִיתָא מְאִירַת,
דְּכְתִיב (בראשית א יד) יְהִי מְאִירַת בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם, וְכֵן
הָאֵי רְקִיעַ הַשָּׁמַיִם אֲנֵהִיר לָהּ, אִיהִי מְאִירַת, דִּיּו"ד

לשון הקודש

בְּרֵאשׁוֹנָה נִקְרְאָת מִצְוָה, וְכַעַת שְׁשׁוּרָה
עָלֶיהָ תוֹרָה שְׂבֻכְתָּב, נִקְרְאָת מִצְוָה בָּרָה,
כְּמוֹ שְׁנַאֲמֵר (שיר ו) בָּרָה כְּחֶמְה, וְצִדִּיק
וְצִדֵּק בְּשִׁיקוּלָא אֶחָד.

מְאִירַת עֵינָיִם – (זכריה ד) עֵינֵי ה' הֵמָּה
מְשׁוּמְטִים. מָה הַטַּעַם מְאִירַת? בְּרֵאשׁוֹנָה
מְאִירַת, כְּמוֹ שְׂכֻתוֹב (בראשית א) יְהִי מְאִירַת
בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם. וְכִשְׂרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם הֵזָה

פִּקְוֵדֵי ה' (שם) – אוֹתָם הִתְלַוִּיִּם מֵאוֹתָהּ
שְׂבִיבָהּ הִפְקִדוּ כָּל גְּנִיזֵי הַמֶּלֶךְ, וְעַל כֵּן
יִשְׂרָיִם, כְּמוֹ שְׁנַאֲמֵר (דברים לב) צְדִיק וְיִשָּׁר
הוּא. וְצִדֵּק נִקְרָא כֵּן. מִשְׁמַחֵי לֵב –
שְׂמִיחָה זוֹ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, וְכִמְתִּי הִיא
בְּשִׂמְחָה? בְּזִמְנָן שְׂמִתְחַבְּרַת עִם לֵב
הַשָּׁמַיִם.

מִצּוֹת ה' בָּרָה – אֵזִי נַעֲשִׂית מִצְוָה בָּרָה.

אִיתוֹסֶפֶה בָּהּ נִהִירוּ דְּצִדִּיק, וּפְרִישׁוּ דְּשִׁלְמָא דִּילִיהּ,
בְּדִין הוּא בָּרְבוּ סִגְיָא. וְאִמְתִּי הִיא בָּרָה, בַּד
אֶתְבְּלִילַת דְּכַר וְנוֹקְבָא.

יֵרֵאת ה' מְהוֹרָה, שְׁבַחָא דְּכִנְסַת יִשְׂרָאֵל, דְּאִיהִי
בְּדַכּוּ. בַּד אִיהִי אֲנִהִירוּ לָהּ אֲנָפִין.
עוֹמֶדֶת לָעַד, דְּקִימָא תְּדִיר שׁוּר רָם וְתַקּוּף עַל
בְּנֵהָ. אִימְתִּי, בַּד מִשְׁפָּטֵי ה' מֵאַתֵּר דְּאַמַּת נִהִרִין
בָּהּ. וְהֵאִי דְּכֶתִיב, צִדְקוֹ יַחְדּוֹ, בַּד אֵינּוֹן בַּחֲדָא
בְּהֵאִי צִדְקָא, וְנִטְלִין שְׁמָא דִּילָהּ, הֲדָא הוּא דְּכֶתִיב,
צִדְקוֹ יַחְדּוֹ. וְאִיהִי שְׁמָא דִּילִיהוֹן, מִצּוֹת ה'.

דְּכַר אַחֵר פְּקוּדֵי ה', נֶצַח וְהוֹד, דְּאֵינּוֹן לְמוּדֵי ה',
מִשְׁמַחֵי לֵב, דָּא אֶתְרוּג, דְּדַמְיָא לְלֵב. מִצּוֹת
ה', דָּא אֶתְרוּג. יֵרֵאת ה', בְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (משלי לא)
(ל) אִשָּׁה יֵרֵאת ה' הִיא תִתְּהַלָּל. מֵאִי טַעְמָא, בְּגִין

לשון הקודש

בַּהּ. וְהוּא שְׁכִתּוּב (שם) צִדְקוֹ יַחְדּוֹ, בְּשֵׁהֶם
יַחַד בְּצִדְקָא הֵזָה וְנוֹטְלִים אֶת שְׁמָהּ. וְהוּ
שְׁכִתּוּב (שם) צִדְקוֹ יַחְדּוֹ, וְהִיא הֵשֶׁם
שְׁלָהֶם, מִצּוֹת ה'.

דְּכַר אַחֵר פְּקוּדֵי ה' - נֶצַח וְהוֹד, שֵׁהֶם
לְמוּדֵי ה'. מִשְׁמַחֵי לֵב - זֶה הָאֶתְרוּג
שְׂדוּמָה לְלֵב. מִצּוֹת ה' - זֶה הָאֶתְרוּג.
יֵרֵאת ה' - בְּמֹו שְׁנַאמַר (משלי לא) אִשָּׁה
יֵרֵאת ה' הִיא תִתְּהַלָּל. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם

מֵאִיר לָהּ, הִיא מֵאִירָה, שְׁנוֹסְפָה בָּהּ
יִו"ד, אִוּרוֹ שֶׁל הַצִּדִּיק וּפְרִישַׁת שְׁלוֹמוֹ,
וְאִזּוּ הוּא בְּגִדְל רַב. וּמִתִּי הִיא בָּרָה?
בְּשִׁנְכָלֶלֶת הַזִּכָּר עִם הַנִּקְבָּה.

יֵרֵאת ה' מְהוֹרָה (תהלים ט) - הַשְּׁבַח שֶׁל
כִּנְסַת יִשְׂרָאֵל שֶׁהִיא בְּמִהְרָה, בְּשֵׁהוּא
מֵאִיר לָהּ פָּנִים. עוֹמֶדֶת לָעַד - שְׁעוֹמֶדֶת
תְּמִיד חוֹמָה רַמָּה וְחֻזְקָה עַל בְּנֵיהָ. מִתִּי?
בְּשִׁמְשִׁפְטֵי ה' מִמָּקוֹם שֶׁל אֶמֶת מֵאִירִים

דְּאִיֵּהי טְהוּרָה. מִשְׁפָּטִי ה' אֱמֶת, אֵלִין שִׁית בְּנִין,
דְּכִלְיָן בִּיעֲקֹב, דְּאֶקְרִי מִשְׁפָּט, וְהוּא אֱמֶת. צִדְקוֹ
יַחְדּוֹ, בִּיחּוּדָא שְׁלִימָא בִּירְאֵת ה', דְּהִיא טְהוּרָה.

הִנֵּחַ מְדִים מְזֻהָב וּמְפֹז רַב, מִסְטָרָא דְזֻהָב, דָּא
שְׁבַחָא דִּיצְחָק, בְּמָה דְאַתְּ
אָמַר, (שה"ש ח ג) שְׁמָאלוֹ תַּחַת לְרֹאשִׁי. וּמְפֹז, דָּא
אַבְרָהָם, וְדָא יִמִּינוֹ תַּחֲבַקְנִי. רַב, דָּא יַעֲקֹב.
וּמִתּוּקִים מְדַבֵּשׁ, דְּבִשׁ דָּא תָמַר, דְּכִלְיָל דְּכַר
וְנוֹקְבָא. בְּגִין כֶּךָ אֵימָתִי אֵינוֹן מִתּוּקִים. כֹּד
אֶתְחַבְרוּ, וְנִפְיָק מִנֵּיהּוּ דְבִשׁ.

וְנוֹפֶת צוּפִים, בְּמָה דְאַתְּ אָמַר (שם ד יא) נוֹפֶת
תַּטְּוִפְנָה שְׁפָתוֹתֶיךָ כִּלְה. צוּפִים, בְּגִין דְּכָל
מָאן דְּבָעֵי לְמַצְפֵּי וּלְאַסְתַּכְּלָא בְּהָאֵי מִרְאָה,
מִסְתַּכְּל. בְּמָה דְאַתְּ אָמַר (יחזקאל לג ז) צוּפָה נִתְתִּיךָ

לשון הקודש

יעקב. ומתוקים מדבש - דבש זה תמר,
שכלול זכר ונקבה. ומשום זה, מתי הם
מתוקים? כאשר נתחברו ויצא מהם
דבש.

וְנוֹפֶת צוּפִים - כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם ד)
תַּטְּוִפְנָה שְׁפָתוֹתֶיךָ כִּלְה. צוּפִים - מִשּׁוּם
שֶׁכָּל מִי שְׂרוּצָה לְצִפּוֹת וּלְהִתְבּוֹנֵן
בְּמִרְאָה הַזֶּה, מִסְתַּכֵּל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (יחזקאל

שהיא טהורה. משפטי ה' אמת - אלו
ששת הבנים שכלולים ביעקב, שנקרא
משפט, והוא אמת. צדקו יחדו - ביחוד
שלם ביראת ה', שהיא טהורה.

הִנֵּחַ מְדִים מְזֻהָב וּמְפֹז רַב (תהלים ט) מְצֹד
הַזֶּהב, זֶה שְׁבָחוֹ שֶׁל יִצְחָק, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(שיר השירים ח) שְׁמָאלוֹ תַּחַת לְרֹאשִׁי. וּמְפֹז -
זֶה אַבְרָהָם, וְזֶה יִמִּינוֹ תַּחֲבַקְנִי. רַב - זֶה

לְבֵית יִשְׂרָאֵל וְשָׁמַעְתָּ מִפִּי דָבָר. וַדַּאי הָאִי אֶתְרָא,
אֶקְרִי פִתְחָא דְמַהִימְנוּתָא. וּבְתִיב, (שם א א) וְאַרְאֶה
מִרְאוֹת אֱלֹהִים. מִכָּאן וְלַעִילָא לִית רִשׁוּ
לְאַסְתַּבְּלָא. וְעַל דָּא מִינָהּ יִנְקִין אֵינוֹן לְמוּדֵי ה',
דְּאִיקְרוֹן צוּפִים, בְּמַה דְּאַתְּ אָמַר וְנוֹפֶת צוּפִים.

דְּדָבָר אַחֵר צוּפִים, אֵלִין לְמוּדֵי ה', דְּנִתְהַרִין בָּהּ,
וּמִתַּמָּן יִנְקִין נְבִיאִין. בַּר מַמְשָׁה
דְּאַסְתַּבְּלָא לְעִילָא. וּבְתַחֲוָא זְמָנָא דְכִלְיָן בְּלַחוּ
בְּחַד, אֵינוֹן נְחֻמָּדִים.

דְּדָבָר אַחֵר יֵרָאֵת ה' טְהוּרָה עוֹמֶדֶת לְעַד. תָּא
תְּזַי, אִי בַר נָשׁ אֲשֶׁתִּדָּל בְּקַדְמִיתָא בְּהָאִי
אֶתְרָא דְּאִיקְרִי יֵרָאֵת ה', בְּדִין אֲוִרִייתִיה עוֹמֶדֶת
לְעַד. מַאי טַעְמָא, בְּגִין דִּיעוֹל מִכָּאן לְמַהִימְנוּתָא,
מִתְּהִי פִתְחָא דְכוּלָּא. וְכַד דְּחִיל מִתְּהִי אֶתְרָא,

לשון הקודש

שְׁמַאֲרִים בָּהּ, וּמִשָּׁם יוֹנְקִים הַנְּבִיאִים,
פֶּרֶט לְמַשָּׁה שְׁהַתְעֵלָה לְמַעְלָה. וּבְאוֹתוֹ
הַזְּמַן שְׁכֻלּוּלִים כָּלָם בְּאַחַד, הֵם נְחֻמָּדִים.
דְּדָבָר אַחֵר יֵרָאֵת ה' טְהוּרָה עוֹמֶדֶת לְעַד,
בֹּא וּרְאֶה, אִם אָדָם מִשְׁתַּדָּל בְּרֵאשׁוֹנָה
בְּמָקוֹם הַזֶּה שְׁנִקְרָא יֵרָאֵת ה', אֲזִי תוֹרְתוֹ
עוֹמֶדֶת לְעַד. מַה הַטַּעַם? כְּדִי שִׂיכְנִם
מִכָּאן לְאַמוּנָה, מִתְּפַתַּח הַזֶּה שֶׁל הַבַּל.

א) צוּפָה נִתְתִּיד לְבֵית יִשְׂרָאֵל וְשָׁמַעְתָּ
מִפִּי דָבָר. וַדַּאי הַמָּקוֹם הַזֶּה נִקְרָא פִתְחָא
הָאֻמוּנָה. וּכְתוּב (שם) וְאַרְאֶה מִרְאוֹת
אֱלֹהִים. מִכָּאן וְלַמַּעְלָה אֵין רִשׁוּת
לְהַסְתַּבֵּל. וְעַל כֵּן מִמֶּנָּה יוֹנְקִים אוֹתָם
לְמוּדֵי ה', שְׁנִקְרָאִים צוּפִים, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר
נִפְתַּח צוּפִים.

דְּדָבָר אַחֵר צוּפִים – אֵלִין לְמוּדֵי ה',

אֶת־רַבְרָבָא הָאִי אֶתְרָא, וַיִּתְבָּא בְּנִהִירוֹ עִם מַלְכָּא,
בְּגִין דְּאַפִּיקַת בְּרָא טָבָא לְעַלְמָא.

וְעַל דָּא אָמַר שְׁלֹמֹה, (קהלת יב יג) סוּף דְּדָבָר הַכֹּל
נִשְׁמָע אֶת הָאֱלֹהִים יֵרָא. הָאִי סוּף, סוּף
דְּדִרְגִּין. סִמ"ךְ רַבְתָּא, דִּהָאִי אֶתְרָא סִמ"ךְ אֶקְרִי.
מִדְּאֶתְתָּ אֶתְתָּא, אֶתְתָּא סִמ"ךְ, דְּכֶתִיב (בראשית ב
כא) וַיִּסְגֹּר בָּשָׂר תַּחֲתָנָה. וַאֲיֻמָּתִי הִיא בְּשָׁלִימוֹ
וּבְרַבּוֹ (דף נו ע"ב) סִגִּי. כַּד בַּר נָשׁ דְּחִיל מִינָה
בְּקַדְמִיתָא, וּלְבַתֵּר עֶבֶד פְּקוּדֵי אַבּוּי.

הָדָא הוּא דְּכֶתִיב, (קהלת יב יג) אֶת הָאֱלֹהִים יֵרָא וְאֶת
מַצּוֹתָיו שְׁמֹר. וְעַל דָּא כְּתִיב, (ויקרא ט ג) אִישׁ
אָמוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ. אֶקְדִּים אִימָא בִּירָאָה
בְּקַדְמִיתָא. וְאֶת מַצּוֹתָיו שְׁמֹר, מַצּוֹת ה'. מֵאן
עֶבֶד שְׂמָא קַדִּישָׁא לְעִילָא. מֵאן דְּעֶבֶד דָּא. הָדָא

לשון הקודש

ומתי היא בשלמות ובגדל רב? כְּשֶׁאָדָם
פּוֹחֵד מִמֶּנָּה בְּהִתְחַלָּה, וְאַחֵר כִּךְ עוֹשֶׂה
אֶת מַצּוֹת אַבּוּי.

זֶהוּ שְׁכֶתוּב (קהלת יב) אֶת הָאֱלֹהִים יֵרָא
וְאֶת מַצּוֹתָיו שְׁמֹר. וְעַל זֶה כְּתוּב (ויקרא יט)
אִישׁ אָמוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ. אֶקְדִּים הָאֵם
בִּירָאָה רֵאשׁוֹנָה. וְאֶת מַצּוֹתָיו שְׁמֹר –
מַצּוֹת ה'. מִי עוֹשֶׂה הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ לְמַעַלָּה?

וּכְשֶׁפּוֹחֵד מִן הַמָּקוֹם הַזֶּה, מִתְגַּדֵּל הַמָּקוֹם
הַזֶּה וְיוֹשֵׁב בְּאוֹר עִם הַמֶּלֶךְ, מִשּׁוֹם
שֶׁהוֹצִיָּאה בֵּן טוֹב לְעוֹלָם.

וְעַל כֵּן אָמַר שְׁלֹמֹה (קהלת יב) סוּף דְּדָבָר
הַכֹּל נִשְׁמָע אֶת הָאֱלֹהִים יֵרָא. הַסּוּף הַזֶּה,
סוּף הַדִּרְגּוֹת. סִמ"ךְ רַבְתִּי, שֶׁהַמָּקוֹם הַזֶּה
נִקְרָא סִמ"ךְ. מִשְׁבָּאָה הָאִשָּׁה, בָּא סִמ"ךְ,
שְׁכֶתוּב (בראשית ב) וַיִּסְגֹּר בָּשָׂר תַּחֲתָנָה.

הוא דבתיב, בִּי זֶה כָּל הָאָדָם, וּבְדִין אֲשֶׁתַּיִלִים
הָאָדָם לְעִילָא.

פִּתַּח וְאָמַר, (משלי כד כא) יִרְא אֶת ה' בְּנִי וּמִלֶּךְ. יִרְא
אֶת ה', לְחֻבְרָא יִרְאָה בְּקוּדִשָּׁא בְּרִיךְ הוּא.
בְּנִי וּמִלֶּךְ, לְאַמְשָׁכא נִהִירו מַאימָא עִילָאָה, דְּאִיקָרִי
מִלֶּךְ. לְהֵאֵי בָרָא בּוֹכְרָא, לְמִיעַל מִתַּתָּא לְעִילָא.
דְּבַר אַחֵר בְּנִי וּמִלֶּךְ, תַּמְשִׁיד נִהִירו מִבָּרָא לְבִרְתָּא,
דְּאִיקָרִית מִלֶּךְ.

וְעַם שׁוֹנִים אֶל תִּתְעַרְב, דְּלֹא יִשְׁנָה מִסְדָּרָא
דְּמַהִימְנוּתָא. דְּהָא בְּקַדְמִיתָא בְּעִי
לְאַשְׁתִּדְּלָא בְּהֵאֵי יִרְאָה, דְּאִיהִי פִתְחָא דְּכוּלָּא.
וּלְבַתֵּר בְּתוֹרָה דְּבִכְתָּב, דְּאִיהִי לְעִילָא. בְּגִין דְּכָל
בַּר נָשׁ דְּלֹא דָחִיל חֲטָאָה, לִית לִיה רִשׁוּ לְמִיעַל
לְהֵאֵי פִתְחָא דְּמַהִימְנוּתָא. בִּיּוֹן דְּמַהִימְנוּתָא פִתְחָא

לשון הקודש

מִהֲבֵן לִפְתֹּחַ, שְׁנִקְרָאת מִלֶּךְ.
וְעַם שׁוֹנִים אֶל תִּתְעַרְב (שם) – שְׁלֹא יִשְׁנָה
מִסְדֵּר הָאֱמוּנָה. שְׁהִירִי בִּהְתַּחֲלָה צָרִיד
לְהַשְׁתַּדֵּל בִּירְאָה הוּא, שְׁהִיא הִפְתַּח לְכָל,
וְאַחֵר בְּתוֹרָה שְׂבִכְתָּב, שְׁהִיא לְמַעְלָה.
מִשׁוּם שֶׁכָּל אָדָם שְׂאִינוּ יִרְא חֲטָא, אִין לוֹ
רְשׁוּת לְהַכְנִים לְפִתְחַ הָאֱמוּנָה הַזֶּה. בִּיּוֹן
שְׁמֵהִפְתַּח הַזֶּה דּוֹחִים אוֹתוֹ – מִהֲבֵן

מִי שְׁעוֹשֶׂה אֶת זֶה. וְהוּא שְׂכָתוּב בִּי זֶה כָּל
הָאָדָם, וְאִין נִשְׁלָם הָאָדָם לְמַעְלָה.
פִּתַּח וְאָמַר, (משלי כד) יִרְא אֶת ה' בְּנִי
וּמִלֶּךְ. יִרְא אֶת ה' – לְחֻבְרָא הִירְאָה
בְּקֻדִשׁ בְּרִיךְ הוּא. בְּנִי וּמִלֶּךְ – לְהַמְשִׁיד
הָאוֹר מִהָאֵם הָעֲלִיוֹנָה, שְׁנִקְרָאת מִלֶּךְ,
לְבֵן הַבְּכוֹר הַזֶּה, לְהַכְנִים מִמֶּטֶח לְמַעְלָה.
דְּבַר אַחֵר בְּנִי וּמִלֶּךְ – תַּמְשִׁיד הָאוֹר

בְּחֵינֵי לִיָּהּ, מִכָּלָּא בְּחֵינֵי לִיָּהּ, דְּלִית לִיָּהּ בְּמֵאֵי
דִּיעוּל לְכוּלָּא, הָדָא הוּא דְּכְתִיב, (תהלים קיח כ) זֶה
הַשֹּׁעַר לָהּ.

וְעַל דָּא אִיתְעָרוּ קַדְמָאֵי, כָּל שִׁירָאֵת חָטָאוּ
קוּדְמַת לְחַכְמָתוֹ חֲכָמָתוֹ מִתְקַיְמָת.
דִּיתְבָּא חֲכָמָה עַל כְּנָה אֲשֶׁר נִטְעָה יְמִינָהּ,
דְּאֶקְרִי בְּבוֹד אֵל.

וְאַם בַּר נָשׁ לֹא דְחִיל מִינָהּ, אִיהִי מִיִּסְרַת לִיָּהּ,
דְּאִתְמַנַּת לִיִּסְרָא בְּנֵי נִשָּׂא. הָדָא הוּא
דְּכְתִיב, (משלי ו כג) וְדָרְךְ חַיִּים תּוֹכְחוֹת מוֹסֵר. מֵאֵן הוּא
דְּרָךְ לְאִילָנָא דְּחֵיָּא. הַהוּא דְּאִתְמַנָּא עַל עֲלָמָא,
לִיִּסְרָא בְּנֵי נִשָּׂא דְלֹא יִטְעִין מֵאוֹרְחִיָּה.

וְעַם כָּל דָּא, בָּעֵי לְקַשְׂרָא לָהּ לְעִילָא, בְּגִין
דְּאִתְקַרֵּיא גּוֹפָא, וּבְעִיתוֹ (וּבְעִיָּא) נִשְׁמַתָּא. וְנָדָב
וְאַבְיָהוּ, עַל דְּלֹא קִשְׁרוּ לָהּ, וְנִטְלוּ מִינָהּ נִשְׁמַתָּא,

לשון הקודש

אותו, שהתמננה ליסר את בני האדם.
זהו שכתוב (משלי ו) וְדָרְךְ חַיִּים תּוֹכְחוֹת
מוֹסֵר. מי הוא הדרך לעץ החיים? ההוא
שהתמננה על העולם ליסר את בני האדם
שלא יטעו מדרך.

ועם כל זה צריך לקשרה למעלה, משום
שנקראת גוף, וצריכים (וצריכה) נשמה.
ונדב ואביהוא, על שלא קשרו אותה,

דוחים אותו, שאין לו כמה שיכנס לכל.
זהו שכתוב (תהלים קיח) זֶה הַשֹּׁעַר לָהּ.

ועל זה העירו הקדמונים, כל שיראת
חטאו קודמת לחכמתו, חכמתו
מתקיימת. שיושבת החכמה על
כנה אשר נטעה ימין, שנקראת כבוד
אל.

ואם אין אדם ירא ממנה, היא מיסרת

נְטִילַת נִשְׁמַתְהוֹן, וְגוֹפֵא דִילְהוֹן קַיִים, בְּגוּוֹנָא דַעֲבָדוּ.
וַיִּשְׁימוּ עָלֶיהָ קִמְרַת.

בְּגִין דְּלִית לָהּ מִדִּילָהּ חַיִּים כְּלוּם. וְעַץ הַחַיִּים
יְחִיב בָּהּ חַיִּים. בְּגִין כֵּךְ אִיהִי גּוֹפֵא. יַעֲקֹב,
נִשְׁמַתָּא. עֲתִיקָא, נִשְׁמַתָּא לְנִשְׁמַתָּא.

וּפְנִנְחָם דִּיהֵב שְׁלוֹם בְּאַרְצֵן. חַיִּים בְּאַרְצֵן. אִיתּוֹסָף
לִיה נִשְׁמַתָּא, וְנִהְרָא לִיה אֲנִפְחָא, בְּגִין
דְּאִתְעַר חַיִּים לְקַבְּלָהּ, וְעַל דָּא (שם טז טו) בְּאוּר פְּנִי
מְלָךְ חַיִּים. כֵּד הָאִי מְלָךְ דְּלִתְתָּא, נִהְרָא אֲנִפְחָא,
חַיִּים אֲתִדְבְּקוּ בָּהּ.

דְּכָר אַחֵר בְּאוּר פְּנִי מְלָךְ חַיִּים, דָּא יַעֲקֹב, חַיִּים,
דְּאִתְיִין לִיה מֵאִימָא. וּבְגִין פִּינְחָם אֲתִקְיִים
עַלְמָא, דִּהוּא חִיבֵר בְּרִית בְּלִילָה. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב,
(ירמיה לג כה) אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וּלְלֵילָה. מֵאִי טַעְמָא

לשון הקודש

נוספה לו נשמה והאירה לו פניו, משום
שעורר חיים פגגדה, ועל זה באור פני
מלך חיים. בשחמלך הזה שלמטה, פניה
מאירים, חיים נדבקים בה.

דְּכָר אַחֵר בְּאוּר פְּנִי מְלָךְ חַיִּים, זֶה
יַעֲקֹב, חַיִּים, שְׂבָאִים לוֹ מֵהָאֵם. וּמִשּׁוּם
פְּנִנְחָם הִתְקַיֵּם הָעוֹלָם, שְׁחֵבֵר בְּרִית
בְּלִילָה. זֶהוּ שְׂכָתוֹב אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם

וּנְטִלוּ מִמֶּנָּה הַנִּשְׁמָה, לְקַחְהָ אֶת נִשְׁמַתָּם,
וְגוֹפֵם קַיִם, כְּמוֹ שֶׁעָשׂוּ. (ויקרא י) וַיִּשְׁימוּ
עָלֶיהָ קִמְרַת.

מִשּׁוּם שְׂאִין לָהּ מִשְׁלָהּ חַיִּים כְּלוּם, וְעַץ
הַחַיִּים נוֹתֵן בָּהּ חַיִּים, מִשּׁוּם כֵּךְ הִיא גּוֹף.
יַעֲקֹב - הַנִּשְׁמָה. הָעֲתִיק - נִשְׁמָה
לְנִשְׁמָה.

וּפְנִנְחָם שְׁנֵתֵן שְׁלוֹם בְּאַרְצֵן, חַיִּים בְּאַרְצֵן,

יוֹמָם. דִּהָא אֶתְחַבְּרַת מ"ם סְתוּמָה בַּיּוֹם, וְנִגְהִיר
בַּלַּיְלָהָ. וְאַלְמָלָא הָאִי. חֻקּוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא
שָׁמַתִּי, אֱלִין חוּקּוֹת דְּקַבִּיעִין בְּהָאִי חוּקּוֹת הַתּוֹרָה
לֹא יִתְקַיְימוּ. וְאִמָּתִי יִתְקַיְימוּ, כִּד צִדְקוֹ יַחֲדוּ.

גַּם עַבְדְּךָ נִזְהָר בָּהֶם, מִלְּמִיטְעֵי מַתִּיקוֹנֵי
דְּמַלְכָּא. דִּהָא בְּכָל לַיְלָא אֲשַׁתַּדֵּל בְּהוּ,
לְחַבְרָא לֹון בַּחֲדָא. הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים קיט)
חֲצוֹת לַיְלָה אָקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ. עַל מִשְׁפָּטֵי
צִדְקָךְ, דְּמִשְׁפָּטִים דְּאִינוּן נְחֻמְדִּים, וְכִלְיָן מְבוֹלָם,
יִתְחַבְּרוּן בְּהָאִי צִדְקָא.

וּבְדִין כִּד מוֹדִיּוּגִין, אִינוּן נְטָרִין דִּלֹּא יִתְקַרְב
לְמַקְדָּשׁ עָרֵל וְטָמֵא. וְכִד אִינוּן נְטָרִין לָהּ
לְהָאִי שְׁמִירָה סוּפָא דְדִרְגִין דְּאִיהוּ עָקב, כִּדִּין אִיהִי
רַב אֶתְחַבְּרַת לְעֵילָא. וְעַל דָּא כְּתִיב, (משלי כב ד) עָקב

לשון הקודש

לַיְלָה אָקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ. עַל מִשְׁפָּטֵי
צִדְקָךְ - שְׁמִשְׁפָּטִים שֶׁהֵם נְחֻמְדִּים,
וְכִלְיָיִם מְבוֹלָם, יִתְחַבְּרוּ בְּצִדְקָה הַזֹּאת.
וְאֵלֶּה, כְּאֲשֶׁר מִתְחַבְּרִים, הֵם שׁוֹמְרִים
שֶׁלֹּא יִתְקַרְב לְמַקְדָּשׁ עָרֵל וְטָמֵא. וְכִשֶּׁהֱ
שׁוֹמְרִים אוֹתָהּ הַשְּׁמִירָה, שֶׁהִיא סוּפָא
הַדִּרְגוֹת שֶׁהוּא עָקב, אֲזִי הִיא רַב
שְׁמִתְחַבְּרַת לְמַעְלָה. וְעַל זֶה כְּתוּב (משלי כב)

וְלַיְלָה. מָה הַטַּעַם יוֹמָם? שֶׁהִתְחַבְּרָה מ"ם
סְתוּמָה בַּיּוֹם, וּמֵאִירָה בַּלַּיְלָה. וְאַלְמָלָא
זֶה, חֻקּוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שָׁמַתִּי, אֱלִין
חֻקּוֹת שְׁקִבּוּעִים בְּזֶה, חֻקּוֹת הַתּוֹרָה לֹא
יִתְקַיְימוּ. וּמָתִי יִתְקַיְימוּ? בְּשִׁצְדְּקוֹ יַחֲדוּ.
גַּם עַבְדְּךָ נִזְהָר בָּהֶם, מִלְּטַעוֹת בְּתִיקוֹנֵי
הַמֶּלֶךְ. שֶׁהֵרִי בְּכָל לַיְלָה מִשְׁתַּדֵּל בָּהֶם
לְחַבְרָם יַחַד. וְהוּא שְׁכֵתוּב (תהלים קיט) חֲצוֹת

עֲנֶה יִרְאֵת ה'. עֵקֶב עֲנֶה, יִהְיֶה יִרְאֵת ה'. עֲנֶה:
 כָּמֹא דְאֵתְמַר (במדבר יב ג) וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עָנָו מְאֹד.
 וְאִיקָרִי (דברים לג א) אִישׁ הָאֱלֹהִים. וּכְתִיב (תהלים לח
 1) וְעֲנֹתְךָ תִּרְבֵּנִי.

וּכְתִיב, (שם קיא י') רֵאשִׁית חֲכָמָה יִרְאֵת ה'. בְּגִין
 דְּבִרְיָשָׁא בָּעֵי לְמַדְחַל מִינָהּ, וּלְבַתֵּר
 לְסַלְקָא בְּחֲכָמָה. דְּבָר אַחֵר רֵאשִׁית חֲכָמָה יִרְאֵת
 ה', דָּא יִרְאֶה עִילָאָה. וּבְגִין דְּהִיא רִישָׁא לְתַתָּאי
 נִקְטָא שְׂמָא דְעִילָאָה. וְעַל דָּא אִקָּרִי עֲטֶרֶת, בְּשֵׁמָא
 דְּכַתְרָא עִילָאָה, טְמִירָא דְכוּלָּא, לִיַּחְדָּא רִישָׁא
 בְּסוּפָא, וּבַיָּחֵד שְׂמָא אֶתְבְּלִילָת.

דְּבָר אַחֵר בְּשִׁמְרָם עֵקֶב רַב, אֵינוֹן
 מְשַׁפְּטִים נְטָרִין לְהָאִי עֵקֶב רַב, דְּהָא
 יַעֲקֹב, מֵאֲרִיָּה דְבֵיתָא, נְטִיר בֵּיתִיהּ. וְהָא

לשון הקודש

חֲכָמָה יִרְאֵת ה' – זו הִירָאָה הָעֲלִיּוֹנָה,
 וּמִשּׁוּם שֶׁהִיא רֹאשׁ לַתַּחְתּוֹנִים לְקַחְהָ שֵׁם
 הָעֲלִיּוֹן. וְעַל זֶה נִקְרְאת עֲטֶרֶת, בְּשֵׁם
 הַכְּתֵר הָעֲלִיּוֹן, הַטְּמִיר מִהַכֹּל, לִיַּחְדָּ
 הָרֹאשׁ עִם הַסּוּף, וּבְשֵׁם אֶחָד נִכְלָלָת.

דְּבָר אַחֵר (תהלים יט) בְּשִׁמְרָם עֵקֶב רַב –
 אוֹתָם מְשַׁפְּטִים שׁוֹמְרִים אֶת הָעֵקֶב רַב
 הַזֶּה, שֶׁהָרִי יַעֲקֹב, בַּעַל הַבַּיִת, שׁוֹמֵר

עֵקֶב עֲנֶה יִרְאֵת ה'. עֵקֶב עֲנֶה נִתְּנָה
 יִרְאֵת ה'. עֲנֶה – כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר יב)
 וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עָנָו מְאֹד, וְנִקְרָא (דברים לג)
 אִישׁ הָאֱלֹהִים, וּכְתוּב (תהלים יח) וְעֲנֹתְךָ
 תִּרְבֵּנִי.

וּכְתוּב רֵאשִׁית חֲכָמָה יִרְאֵת ה', מִשּׁוּם
 שֶׁבְּרֹאשׁ צִרְיָה לִירָא מִמֶּנָּה, וְאַחֵר כְּדִ
 לַעֲלוֹת בְּחֲכָמָה. דְּבָר אַחֵר, רֵאשִׁית

אִיתְעָרוּ בְּהוּא (עקב) דְּנָסִיב אוּמָנוּתָא דִּיעֵקֵב,
דְּכָרַע שְׁבַע כְּרִיעָן, לְבַטָּלָא שְׁבַע רִישֵׁי דְחוּיָא,
דְּלֹא יִקְרַב לְמִקְדָּשָׁא.

גַּם מְזִידִים חֲשׂוֹךְ עֲבִידָהּ, זָדִים: דָּא נַחֲשׁ דְּרָכִיב
עָלֶיהָ (סמא"ל). חֲשׂוֹךְ עֲבִידָהּ, כְּגוֹן הַהוּא עֲבִידָא
דְּכָל מִפְתָּחֵן דְּמֵאֲרִיהּ בִּידִיהּ, אָמַר דְּהִיא בַּחֲשׂוּכָא
וּמְלִימוּתָא, כְּגִין אֵינוֹן זָדִים דְּשִׁלְמוֹ בְּעֵלְמָא, וְגֵרְמוֹ
מִיתָה. וְזִמְנִין פְּגִימָא סִיחָרָא, וְשִׁלִּיט חוּיָא.

וְדָוִד הָוָה בָּעֵי רַחֲמִין עַל דָּא, וְאָמַר אֵל יִמְשְׁלוּ
בִּי אֲזִי אֵיתָם, דְּלֹא יִשְׁלֹט בְּאַתְרֵיהּ. לְנִטְרָא
הַהוּא עֵקֵב, עַל יְדָא דִּיעֵקֵב, דְּאֶקְרִי רַב, כְּרָא
בּוֹכְרָא. דְּלִית לָךְ בְּעֵלְמָא דְּאַתְנַפֵּר לְקַבְלִיהּ דְּהֵאִי
נַחֲשׁ, כְּוֹנִתִּיהּ דִּיעֵקֵב, וְאַעֲדִי יְתִיָּה מֵאַחֲסִנְתִּיהּ, כְּגִין
דְּהוּא מֵאֲרִיהּ דְּבִיתָא, דְּלֹא יִסְאֵב בִּיתִּיהּ.

לשון הקודש

וּלְפַעֲמִים פְּגוּמָה הִלְכָנָה, וְשׁוֹלֵט הַנַּחֲשׁ.
וְדָוִד הָיָה מְבַקֵּשׁ עַל זֶה רַחֲמִים, וְאָמַר
אֵל יִמְשְׁלוּ בִּי אֲזִי אֵיתָם, שְׁלֹא יִשְׁלֹט
בְּמִקְוָמוֹ. לְשׁמֵר אוֹתוֹ הָעֵקֵב עַל יַד יַעֲקֹב,
שֶׁנֶּקְרָא גָדוֹל, בֶּן כְּבוֹד. שְׁאִין לָךְ בְּעוֹלָם
שֶׁהַתְּנַפֵּר כְּנֶגֶד הַנַּחֲשׁ הָזֶה כְּמוֹ יַעֲקֹב,
וְהִסִּירוֹ מִנְּחֻלָּתוֹ, מִשּׁוּם שֶׁהוּא בַּעַל
הַבַּיִת, שְׁלֹא יִטְמֵא בֵּיתוֹ.

בֵּיתוֹ. וְחָרִי הָעִירוּ עַל אוֹתוֹ (עקב) שֶׁנִּטְלָה
אִמְנוּתוֹ שֶׁל יַעֲקֹב, שֶׁכָּרַע שְׁבַע כְּרִיעוֹת,
לְבַטֵּל שְׁבַעֲהָ רָאשֵׁי הַנַּחֲשׁ, שְׁלֹא יִקְרַב
לְמִקְדָּשׁ.

גַּם מְזִידִים חֲשֵׁךְ עֲבִידָהּ, זָדִים – זֶה הַנַּחֲשׁ
שֶׁרוֹכֵב עָלָיו (סמא"ל). חֲשֵׁךְ עֲבִידָהּ – כְּמוֹ
אוֹתוֹ הָעֵקֵב שֶׁכָּל מִפְתָּחוֹת אֲדוֹנוֹ בִּידוֹ,
אָמַר שֶׁהִיא בַּחֲשֻׁכָה וְצִלְמוֹת, בְּשִׁבְלִי
אוֹתָם זָדִים שֶׁשִּׁלְמוֹ בְּעוֹלָם וְגֵרְמוֹ מִיתָה,

בִּיּוֹן דְּלֹא יִשְׁלֹט, אִזְ אִיתָם. אִזְ: אַל"ף,
נְהִירוֹ דְּעֵתִיקָא. זי"ן, שְׁבַע דְּרָגִין דְּכְלִילָן
בִּיעֵקֵב. בִּיּוֹן דְּכָל הָאִי אֶתְחַבֵּר, בְּדִין אֶהְיֶה תָם.
דְּהָכִי אֶקְרִי מִכְתָּם, מָד וְתָם. מָד: בְּגִין דְּלִית לָהּ
נְהוּרָא מְדִילָהּ. תָם: כִּד סִיחָרָא בְּאַשְׁלָמוּתָא,
וְנְהוּרָא בְּנְהִירִין עִילָאִין, בְּדִין תָם. וְעַל דָּא (שם טז)
(א) מִכְתָּם לְדוֹד.

אִימָתִי. כִּד אֶתְנַטִּירַת סִיחָרָא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב,
(שם) שְׁמַרְנִי אֵל כִּי חֲסִיתִי בְךָ. מֵאִי
חֲסִיתִי, כִּמָּה דַּאֲתָּ אָמַר (שם נז ב) חֲסִיָּה נִפְשִׁי.

מֵאִי טַעְמָא שְׁמַרְנִי אֵל. סְטָרָא דְאַבְרָהָם בְּעָא
לְאַתְעָרָא, דִּינְהִיר חֶסֶד עִילָאָה, לְחֲסִידֵי דְדוֹד
הַנֶּאֱמָנִים. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (שם קג יז) וְחֶסֶד ה'
מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם. חֶסֶד: דָּא אַבְרָהָם. דִּנְקִיט
מֵעוֹלָם עִילָאָה נְהִירוֹ וְחַיִּים, וְיַהֲיִיב לְעוֹלָם בְּתַרְאָה,

לשון הקודש

(תהלים טז) שְׁמַרְנִי אֵל כִּי חֲסִיתִי. מַה זֶּה
חֲסִיתִי? כִּמּוֹ שְׁנֵאמַר (שם נז) חֲסִיָּה נִפְשִׁי.
מַה הַטַּעַם שְׁמַרְנִי אֵל? צִדּוֹ שֶׁל אַבְרָהָם
שְׁצָרִיד לְעוֹרֵר, שְׂיֵאִיר חֶסֶד עֲלִיוֹן לְחֲסִידֵי
דְדוֹד הַנֶּאֱמָנִים. זֶה שְׁכָתוֹב (שם קג) וְחֶסֶד ה'
מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם. חֶסֶד – זֶה אַבְרָהָם,
שֶׁלָקַח מִהָעוֹלָם הָעֲלִיוֹן אֹר וְחַיִּים וְנָתַן
לְעוֹלָם הָאַחֲרוֹן. זֶהוּ שְׁכָתוֹב וְעַד עוֹלָם עַל

בִּיּוֹן שְׁלֹא יִשְׁלֹט, אִזְ אִיתָם. אִזְ: אַל"ף,
אֹר הָעֵתִיק. זי"ן, שְׁבַע דְּרָגוֹת שְׁכָלוֹלוֹת
בִּיעֵקֵב. בִּיּוֹן שְׁכָל זֶה הֶתְחַבֵּר, אִזְ אֶהְיֶה
תָם. שְׁכָד נִקְרָא מִכְתָּם – מָד וְתָם. מָד –
מִשּׁוּם שֶׁאֵין לָהּ אֹר מִשְׁלָה. תָם –
כְּשֶׁחֲלָבְנָה בְּשִׁלְמוֹת וּמֵאִירָה בְּאוֹרוֹת
עֲלִיוֹנִים, אִזְי תָם, וְעַל זֶה מִכְתָּם לְדוֹד.
מִתִּי? כְּשֶׁנִּשְׁמַרְתָּ הֲלָבְנָה. זֶהוּ שְׁכָתוֹב

הָדָא הוּא דְּכִתִּיב, וְעַד עוֹלָם עַל יִרְאָיו. הוּא עוֹלָם
בִּתְרָאָה דִּתְלִיָּא בִּיה יִרְאָה.

וּבְדִין, וְצִדְקָתוֹ דָּא עוֹלָם בִּתְרָאָה, דְּאִקְרִי צִדְקָה.
לְבָנֵי בָנִים, דִּינִקָּא לְמִשְׁרִיתָא דְּאִקְרוּן
בְּנֵי בָנִים. דְּהָא שִׁית עֵילָאִין דִּנְחָרִין לָהּ, אִיקְרוּן
בָּנִים. כְּמָה דְּאֵת אָמֵר (שה"ש א ו) בְּנֵי אִמִּי נִחְרוּ
בִּי. וְכִתִּיב (תהלים קיג ט) אִם הַבָּנִים שְׂמַחָה. וְאֵלִין
דְּסַחְרֵי הָאֵי עוֹלָם בִּתְרָאָה, אִיקְרוּן בְּנֵי בָנִים.
אִימָתִי, כִּד נָטְרִי קִיּוּמִיָּה. הָדָא הוּא דְּכִתִּיב, (שם)
לְשִׁמְרֵי בְרִיתוֹ. (קג יח)

תָּא חַוִּי, בְּגִין דְּחַוִּי בְּנֵי בָנִים, לָא נָטְרוּ קִיּוּמִיָּה
בְּקִדְמִיתָא, וְזַבִּינוּ לִיה לְאַרְעָא נּוֹכְרָאָה,
אֶתְגַּזֵּר עֲלֵיהוֹן עוֹנָשָׁא.

וְדָא בָּעָא מִשָּׂה, כִּד חָמָא דִּיתְעַבִּיד דִּינָא בְּאִינוֹן
עֲשָׂרָה חֲרוּגֵי מַלְכוּת. וּמָאן (וְאֵין) הוּא אוֹרִייתָא

לשון הקודש

שְׂמִקְפִּים אֶת הָעוֹלָם הָאֲחֵרוֹן הַזֶּה
נִקְרָאִים בְּנֵי בָנִים. וּמִתִּי? כְּשֹׁשׁוּמְרִים
אֶת בְּרִיתוֹ. זֶהוּ שְׂכֶתוֹב (שם קג) לְשִׁמְרֵי
בְרִיתוֹ.

בֹּא וּרְאָה, מִשּׁוּם שֶׁבְנֵי הַבָּנִים הִלְלוּ לֹא
שָׁמְרוּ אֶת בְּרִיתוֹ כְּבִרְאשׁוֹנָה, וּמָכְרוּ
אוֹתוֹ לְאַרְצֵן נִכְרִיָּה, נִגְזֵר עֲלֵיהֶם עֲנֹשׁ.
וְזֶה שֶׁבִקֵּשׁ מִשָּׂה, כְּשִׁרְאָה שִׁיעֲשֶׂה דִין

יִרְאָיו. הוּא הָעוֹלָם הָאֲחֵרוֹן שֶׁתְּלוּיָהּ בּוֹ
הִירְאָה.

וְאֵין, וְצִדְקָתוֹ – זֶה הָעוֹלָם הָאֲחֵרוֹן
שֶׁנִּקְרָא צִדְקָה לְבָנֵי בָנִים – שְׂמִנִּיקָה אֶת
הַמַּחֲנוֹת שֶׁנִּקְרְאוּ בְּנֵי בָנִים, שֶׁהֲרִי שִׂשָּׂה
הָעֲלִיוֹנִים שְׂמֵאִירִים לָהּ נִקְרְאוּ בָנִים, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (שיר א) בְּנֵי אִמִּי נִחְרוּ בִּי, וְכֶתוֹב
(תהלים קיג) אִם הַבָּנִים שְׂמַחָה. וְאֵלִין

דִּילָחוֹן. אָמַר לִיה, חֲזוֹר לְאַחוֹרָךְ, לְאִינוֹן דִּשְׂרָאָן
אַחוֹרֵי מִשְׁכָּנָא, דְּזַבִּינוּ לְהָאֵי צַדִּיק. אָמַר לִיה, (דף נ
ע"א) וַיֵּמָּא שָׁנָא בְּאַלִּין גּוּפִין. אָמַר לִיה, כִּךְ עָלָה
בְּמַחֲשָׁבָה, וְלִית דִּיכּוּל לְאַדְבָּקָא.

וְעַל דָּא אֶשְׁתַּדַּל דְּזוֹד, לְבָרְכָא לְהָאֵי אַתְרָא,
דְּאֵתִי מַנִּיה נְהִירוֹ. וְאָמַר (תהלים קטו יב) ה' זְכָרְנוּ
יְבָרֶךְ, דָּא צַדִּיק. יְבָרֶךְ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל, הָאֵי צַדִּיק
יְבָרֶךְ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל. יְבָרֶךְ אֶת בֵּית אַהֲרֹן, סִטְרָא
דְּחֶסֶד דְּאִית בָּהּ, דְּאַקְרִי בֵּית אַהֲרֹן, פֶּד אֶתְחַבֵּרַת
לְחֶסֶד. הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב, (שמות ו כג) וַיִּקַּח אַהֲרֹן אֶת
אֱלִישֶׁבֶ"ע בֶּת עַמִּינָדָב, דְּאֶתְחַבֵּרַת לְאֵל.

יְבָרֶךְ יְרָאֵי ה', אֱלִין יְתִבִּי מִשְׁכָּנָא, דִּשְׂאֲרֹן בְּהָאֵי
יְרָאֵה. הַקְטָנִים עִם הַגְּדוֹלִים, כְּמָה דְּאֵת
אָמַר (תהלים קד כה) חֵיוֹת קַטְנוֹת עִם גְּדוֹלוֹת. חֵיוֹת

לשון הקודש

יִשְׂרָאֵל - הַצַּדִּיק הָזֶה יְבָרֶךְ אֶת בֵּית
יִשְׂרָאֵל. יְבָרֶךְ אֶת בֵּית אַהֲרֹן - צַד
הַחֶסֶד שֶׁיֵּשׁ בָּהּ, שֶׁנִּקְרָא בֵּית אַהֲרֹן,
כְּשֶׁמִּתְחַבֵּרַת לְחֶסֶד. זֶהוּ שְׁכֵתוֹב (שמות ו)
וַיִּקַּח אַהֲרֹן אֶת אֱלִישֶׁבֶ"ע בֶּת עַמִּינָדָב,
שֶׁהִתְחַבֵּרָה לְאֵל.

יְבָרֶךְ יְרָאֵי ה' - אֵלּוּ יוֹשְׁבֵי הַמִּשְׁכָּן,
שְׂשׂוּרִים בִּינְרָאָה הַזֹּה. הַקְטָנִים עִם
הַגְּדוֹלִים - כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קד) חֵיוֹת

בְּאוֹתָם עֲשָׂרָה הֲרוּגֵי מַלְכוּת: וּמָה (וַאֲיִפָּה)
הִיא תוֹרָתָם? אָמַר לוֹ: חֲזוֹר לְאַחוֹרָיְךָ,
לְאוֹתָם שְׂשׂוּרִים אַחוֹרֵי הַמִּשְׁכָּן, שֶׁמִּכְרוּ
אֶת הַצַּדִּיק הָזֶה. אָמַר לוֹ: וּמָה שׁוֹנָה
בְּגוּפִים הַלָּלוּ? אָמַר לוֹ: כִּךְ עָלָה
בְּמַחֲשָׁבָה, וַאֲיִן מִי שֶׁיְכּוּל לְהַשִּׁיג!

וְעַל זֶה הִשְׁתַּדַּל דְּזוֹד לְבָרֶךְ אֶת הַמָּקוֹם
הָזֶה, שֶׁבָּא מִמֶּנּוּ אוֹר. וְאָמַר, (תהלים קטו) ה'
זְכָרְנוּ יְבָרֶךְ - זֶה צַדִּיק. יְבָרֶךְ אֶת בֵּית

קִטְנוֹת, כָּל אֵינוֹן רַבְרָבָן דְּנַפְקוּ מֵאֵינוֹן בְּנֵי בָנִים,
בְּמָה דְּאֵת אָמַר (במדבר ב ט) כָּל הַפְּקָדִים לְמַחֲנֶה
יְהוּדָה. עִם גְּדוּלוֹת, אֵינוֹן שְׁבָטִין.

וְעַל דָּא, כָּל דְּעֵבֵר עַל פְּקוּדֵיִיא, יְהִיב אֲגָרָא בְּקַע
לְגִלְגּוּלָת, לְמַחֲנֵי כּוּפָר לְהַחֲוֹא נַפֶּשׁ, וְיִתְפַּשֵּׁט
מִנָּה נְהִירוֹ, בַּד אֶתְחַבֵּר יְמִינָא בְּסָף לְגַבָּה. וְעַל דָּא
יְבָרַךְ אֶת בֵּית אַהֲרֹן, בַּד אֶתוּסָף בָּה בְּרַכְתָּא,
וְאֶתְעַר יְמִינָא לְגַבָּה, בְּהַחֲוֹא בְּסָף, בְּדִין בְּרַכְתָּא
דִּילָה נָגִיד בְּאֵינוֹן דְּדַחֲלִין מִינָה.

תָּא חַזִּי, כָּל בַּר נָשׁ דְּתָב בְּתִיּוּבְתָא קָמִי מְאִרִּיה,
וְדַחִיל כָּל יוֹמָא מִהַחֲוֹא חוּבָה דְּעֵבֵד. קוּדְשָׁא
בְּרִיד הוּא מְחִיל לִיה, וְלֹא גָבִי מִנִּיה. דְּהָא אַחֲוִי
דִּיּוֹסָף, דְּחִילוֹ סִגִּי נָפַל עֲלֵיהּ, בַּד חֲזוֹ דְּאֶסְתֵּלַק
אֲבוּהוֹן לְעֵילָא, וְחֲזוֹ גְרַמִּיָּהוּ בְּגִלּוּתָא עַל תְּהוּא

לשון הקודש

בית אהרן, כְּשִׁנּוּסָפָה בָּה בְּרָכָה,
וּמִתְעוֹרֵר אֵלֶיהָ הַיָּמִין, בְּאוֹתוֹ הַכֶּסֶף, אִז
בְּרַכְתָּהּ שׁוֹפְעַת בְּאוֹתָם הִירָאִים מִמֶּנָּה.
בֹּא וּרְאֵה, כָּל אָדָם שֹׁשֵׁב בְּתִשׁוּבָה לְפָנֵי
רַבּוֹנוֹ וּפּוֹחֵד כָּל יוֹם מֵאוֹתוֹ חֲטָא שְׁעִשָּׂה,
הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מוֹחֵל לוֹ וְלֹא גּוֹבֶה
מִמֶּנּוּ, שְׁחָרִי אַחֲוִי יוֹסֵף, פָּחַד רַב נָפַל
עֲלֵיהֶם, כְּשִׁרְאוּ שְׁהִסְתַּלַּק אֲבִיהֶם

קִטְנוֹת עִם גְּדוּלוֹת. חִיּוֹת קִטְנוֹת – כָּל
אוֹתָם גְּדוּלִים שִׁינְאוּ מֵאוֹתָם בְּנֵי בָנִים,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר ב ט) כָּל הַפְּקָדִים לְמַחֲנֶה
יְהוּדָה. עִם גְּדוּלוֹת – אוֹתָם שְׁבָטִים.
וְעַל כֵּן, כָּל הָעוֹבֵר עַל הַפְּקוּדִים נוֹתֵן
שָׂכָר, בְּקַע לְגִלְגּוּלָת, לְהִיּוֹת כְּפָר לְאוֹתָהּ
נַפֶּשׁ. וְיִתְפַּשֵּׁט מִמֶּנָּה הָאוֹר, כְּשִׁמְתַּחֲבֵר
הַיָּמִין, הַכֶּסֶף, אֵלֶיהָ. וְעַל זֶה יְבָרַךְ אֶת

חֹזָבָא, עַד דְּאָמַר לְהוּ יוֹסֵף, (בראשית נ יט) אֶל תִּירָאוּ.
 לֹא תִדְחֻלוּ וְדָאֵי מַעֲוֹנָשָׁא בְּהָאֵי זְמָנָא, בִּי הִתַּחַת
 אֱלֹהִים אָנִי. וְדָאֵי אִסְתַּלְקֵנָּא לְעִילָא מִהָהוּא
 אֲתָרָא. וְדִרְגָּא דִּילִי יִנְהִיר, לְסִטְרָא (לְסִטְרָא) בִּי דִּינָא,
 לְאַנְהָרָא לְכוּ, דְּאַתּוֹן תַּחֲזוּת תַּהוּא אֲתָרָא.

כִּד חֲמָא דְדוּד לְמַאֲרִיָּה דְּבִיתָא דְּאָמַר כֶּךָ.
 אָמַר (תהלים קטו יב) ה' זְכַרְנִי יְבָרֵךְ, הֵהוּא דִּיתִיב
 בְּעֶלְמָא דְּדְכוּרָא. ה', לְעִילָא לְעִילָא, יְבָרֵךְ יִתִּיה
 בְּעֶטְרִין עִילָאִין. דְּהָא בָּלְהוּ שְׁבָטִין בַּר מִיּוֹסֵף,
 בְּעֶלְמָא דְּנוֹקְבָא יִתְבִּין, וּמִתְבָּרְכִין מִנִּיהּ.

תַּהוּא אֲתָרָא, יְבָרֵךְ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל וְדָאֵי, בֵּיתוֹ
 דְּדוּד. יְבָרֵךְ אֶת בֵּית אַהֲרֹן, דִּיתַעַר סִטְרָא
 דְּחֶסֶד דִּילָהּ. יְבָרֵךְ יִרְאֵי ה' הַקְטָנִים. בְּגִין כֶּךָ יוֹסֵף
 ה' עֲלֵיכֶם, מִסִּטְרָא דִּיּוֹסֵף, דְּהוּא עֲלֵיכֶם, אִיתַעַר

לשון הקודש

שְׂיוֹשֵׁב בְּעוֹלָם הַזֶּכֶר, ה' - לְמַעְלָה
 לְמַעְלָה - יְבָרֵךְ אוֹתוֹ בְּעֶטְרוֹת עֲלִיוֹנוֹת.
 שְׁהָרִי כָּל הַשְּׁבָטִים, פֶּרֶט לְיוֹסֵף, יוֹשְׁבִים
 בְּעוֹלָם הַנְּקֵבָה, וּמִתְבָּרְכִים מִמֶּנּוּ.
 אוֹתוֹ הַמָּקוֹם, יְבָרֵךְ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל
 וְדָאֵי, בֵּיתוֹ שֶׁל דוּד. יְבָרֵךְ אֶת בֵּית
 אַהֲרֹן, שְׂוִיתַעֲוִיר צֶדֶק הַחֶסֶד שֶׁלָּהּ. יְבָרֵךְ
 יִרְאֵי ה' הַקְטָנִים. מִשּׁוֹם כֶּךָ יוֹסֵף ה'
 עֲלֵיכֶם, מִהַצֵּד שֶׁל יוֹסֵף, שֶׁהוּא עֲלֵיכֶם,

לְמַעְלָה, וְרָאוּ עֲצָמָם בְּגִלּוֹת עַל אוֹתוֹ
 הַחֲמָא, עַד שֶׁאָמַר לָהֶם יוֹסֵף (בראשית נ) אֶל
 תִּירָאוּ. אֶל תִּפְחָדּוּ וְדָאֵי מַעֲוֹנָשׁ בְּזִמָּן
 הַזֶּה, בִּי הִתַּחַת אֱלֹהִים אָנִי? וְדָאֵי
 הַסִּתְלָקָתִי לְמַעְלָה מִהַמָּקוֹם הַהוּא.
 וְדִרְגָּתִי תֹאִיר לְצֶדֶק בֵּית הַדִּין, לְהֹאִיר
 לָכֶם, שֶׁאַתֶּם תַּחַת אוֹתוֹ הַמָּקוֹם.
 בְּשִׁרְרָאָה דוּד שְׁבַעֲלַת הַבֵּית שֶׁאָמַר כֶּךָ,
 אָמַר (תהלים קטו) ה' זְכַרְנִי יְבָרֵךְ. אוֹתוֹ

בְּרַחֲמֵי עֲלִיכּוֹן. דִּהָא (ההוא) חוּבָא יוֹסֵף מַחִיל לְתַתָּא, וְאָמַר (בראשית נ כא) אֲנֹכִי אֶכְלָל אֶתְכֶם וְאֶת טַפְכֶם. בְּגִין כֶּךָ עֲלִיכֶם וְעַל בְּנֵיכֶם, וַיִּגֵּן זְכוּתִיהָ עֲלִיכּוֹן, וְעַל בְּנֵיכּוֹן, וְלֹא יִתְפָּשׁוֹן בְּחוּבֵיכּוֹן, וְלֹא יִשְׁלוּט עֲלִיכּוֹן. הַהוּא חוּיָא.

בְּגִין כֶּךָ (תהלים יט יד) אֵל יִמְשְׁלוּ בִי אֲזִי אֵיתָם, וְאֶתְעַטֵּר הֵהוּא אֶתְרָא בְּעִטְרוֹי, בְּגוּוֹנָא דְאֶתְעַטֵּר כִּד עֲבְרוּ יִשְׂרָאֵל יַמָּא, וְאָמְרוּ אֲזִי יִשִּׁיר, כִּד חָמוּ דְאֶשְׁתַּלִּימַת סִיחָרָא. וְנִקְיִתִי מִפִּשְׁעָא רַב, דָּא חוּבָא דְשִׁבְטִין, דִּהְוָה רַב.

וְעַל כּוּלָּא בָּעָא רַחֲמִין, (שם יט טו) יִהְיוּ לְרִצּוֹן קָמִי עֵתִיקָא קַדִּישָׁא. אֲמַרִי פִי, דָּא פֶּה דִילִיָּה. וְהִגִּיזוֹן לְבִי, דָּא לֵב הַשָּׁמַיִם. לְפָנֶיךָ, אֵלִין פָּנִים עֵילָאִין, דְּמִטְמָרִין וְאֶתְגַּלְיִין בְּעֵת רִצּוֹן. ה', דָּא

לשון הקודש

שְׁהִתְעַטֵּר כְּשֶׁעָבְרוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּם וְאָמְרוּ אֲזִי יִשִּׁיר, כְּשֶׁרָאוּ שְׁנֵשְׁלָמָה הַלְבָנָה. (תהלים יט) וְנִקְיִתִי מִפִּשְׁעָא רַב – זֶהוּ חֲטָא הַשִּׁבְטִים שֶׁהָיָה רַב.

וְעַל הַכֹּל בִּקֵּשׁ רַחֲמִים. (שם) יִהְיוּ לְרִצּוֹן – לְפָנֶי הָעֵתִיק הַקָּדוֹשׁ. אֲמַרִי פִי – זֶה הַפֶּה שָׁלוֹ. וְהִגִּיזוֹן לְבִי – זֶה לֵב הַשָּׁמַיִם. לְפָנֶיךָ – אֵלּוּ הַפָּנִים הָעֲלִיוֹנִים שֶׁנִּחְבְּאִים

מִתְעוֹרֵר בְּרַחֲמִים עֲלֵיכֶם. שֶׁהָרִי אוֹתוֹ הַחֲטָא יוֹסֵף מַחִיל לְמַטָּה, וְאָמַר (בראשית נ) אֲנֹכִי אֶכְלָל אֶתְכֶם וְאֶת טַפְכֶם. מִשּׁוּם כֶּךָ עֲלֵיכֶם וְעַל בְּנֵיכֶם, וְתִגֵּן זְכוּתוֹ עֲלֵיכֶם וְעַל בְּנֵיכֶם, שֶׁלֹּא יִתְפָּסוּ בְּחֲטָאֵיכֶם, וְלֹא יִשְׁלַט עֲלֵיכֶם אוֹתוֹ הַנֶּחֱשׁ.

מִשּׁוּם כֶּךָ, אֵל יִמְשְׁלוּ בִי אֲזִי אֵיתָם, וְהִתְעַטֵּר אוֹתוֹ הַמָּקוֹם בְּעִטְרוֹתָיו, כְּמוֹ

יְמִינָא. צוּרִי, דָּא שְׂמָאלָא. וְגוֹאֲלִי, דָּא אֶמְצָעִיתָא.

דְּבַר אַחֵר, ה', דָּא אֶמְצָעִיתָא, דָּא יַעֲקֹב. צוּרִי,
דָּא שְׂמָאלָא. וְגוֹאֲלִי, דָּא יְמִינָא, דְּאֶקְרִי
גּוֹאֵל, קְרוֹב, וְדָאִי. וְזִמִּין קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא לְאַרְמָא
יְמִינָא דִּילִיָּה, וְלְמִיפְדִּי לְבָנוֹי, הָדָא הוּא
דְּכְתִיב, (שם קיח טז) יָמִין ה' רוֹמְמָה יָמִין ה' עוֹשֶׂה חֵיל.

פֶּרֶשֶׁת צו

וּבְסִטְר שְׂמָאלָא, קִיּוּמָא דִּרְגָא אַחֲרָא, דְּבְסִטְר
מִסְאַבָּא, דְּאֶקְרִי אוֹף הָכִי מַחֲשָׁבָה,
וְאֶקְרִי מַחֲשָׁבָה רָעָה. בְּגִין דִּדְרָגָא דְּעֵלָה אִיהוּ רַע,
וּבְגִין כֵּךְ אִיקְרִי מַחֲשָׁבָה רָעָה.

הָכָא קִיּוּמָא כָּל רַעוּתִין בִּישׁוּן, וְכָל הִרְהוּרִין
בִּישׁוּן, וְכָל בִּישׁוּן דְּעֵלְמָא. וְאִיהִי קִיּוּמָא
לְכָל רַעוּתִין אֱלֹין, דִּיסְתָּאב בַּר נָשׁ בָּהּ. בָּהֵאִי

לשון הקודש

פֶּרֶשֶׁת צו

וּבְצִד שְׂמָאל עוֹמֶדֶת דִּרְגָה אַחֲרָת,
שְׂבִצֵּד הַטְּמָאָה, שְׁנִקְרָאת אָף כֵּךְ
מַחֲשָׁבָה, וְנִקְרָאת מַחֲשָׁבָה רָעָה. מִשּׁוּם
שֶׁהִדְרָגָה שְׁעָלֶיהָ הִיא רָעָה, וּמִשּׁוּם כֵּךְ
נִקְרָאת מַחֲשָׁבָה רָעָה.

כָּאֵן עוֹמְדִים כָּל הִרְצוֹנוֹת הָרָעִים, וְכָל
הִהֲרַהוּרִים רָעִים, וְכָל רַעוּת הָעוֹלָם. וְהִיא

וּמִתְגַּלִּים בְּעַת רְצוֹן. ה' - זֶה הַיָּמִין. צוּרִי
- זֶה הַשְּׂמָאל. וְגוֹאֲלִי - זֶה הָאֶמְצָעִי.

דְּבַר אַחֵר, ה' - זֶה הָאֶמְצָע, זֶה יַעֲקֹב.
צוּרִי - זֶה הַשְּׂמָאל. וְגוֹאֲלִי - זֶה הַיָּמִין,
שְׁנִקְרָא גּוֹאֵל, קְרוֹב וְדָאִי, וְעַתִּיד הַקְּדוּשָׁא
בְּרוּךְ הוּא לְהָרִים אֶת יְמִינוֹ וּלְפָדוֹת אֶת
בְּנָיו. וְהוּא שְׂכֵתוֹב (שם קיח) יָמִין ה' רוֹמְמָה
יָמִין ה' עוֹשֶׂה חֵיל.